

دییلماسه

ظریف به عراق سفر کرد



ایرنا - ریاست‌جمهوری عراق از دیدار و گفت‌وگوی رئیس‌جمهور این کشور با معاون امور راهبردی رئیس‌جمهور ایران درباره روابط دو جانبه و پرونده‌های منطقه‌ای خبر داد.
دکتر رسانه‌ای ریاست‌جمهوری عراق در بیانیه‌ای اعلام کرد: عبداللطیف جمال رشید، رئیس‌جمهور عراق روز پنجشنبه از محمدجواد ظریف، معاون رئیس‌جمهور اسلامی ایران در امور راهبردی و هیات همراه او استقبال کرد.
بنابر گزارش خبرگزاری رسمی عراق (واع) در این بیانیه آمده است: «ظریف در این دیدار اسلام مسعود یزیشکیان، رئیس‌جمهور ایران را به رئیس‌جمهور عراق ابلاغ کرد و برای ملت عراق آرزوی پیشرفت و رفاه بیشتر کرد.
رشید در این دیدار تاکید کرد که عراق بر توسعه روابط میان دو کشور و تقویت سازوکارهای همکاری دو جانبه به گونه‌ای که منافع مشترک را تأمین کند، تاکید کرد.»
رئیس‌جمهور عراق همچنین خاطرنشان کرد: «سیاست خارجی ما براساس منافع ملت و دیدگاه آن نسبت به امنیت و ثبات در منطقه استوار است.» او بر اهمیت اتخاذ گفت‌وگوی سازنده و موثر برای حل مسائل و بحران‌هایی که کشورهای منطقه با آن مواجه هستند، تاکید کرد.
رشید درخصوص تحولات فلسطین نیز تصریح کرد که عراق بر موضع ثابت خود در حمایت از ملت فلسطین برای دستیابی به حقوق‌شان و تعیین سرنوشت‌شان از طریق تشکیل یک کشور مستقل تاکید دارد.
او گفت: «عراق با کشورهای همسایه و جهان روابط خوبی دارد و با توجه به نقش محوری خود، همواره در راستای تقویت فرصت‌های صلح و نزدیکی دیدگاه‌های طرف‌های منطقه‌ای تلاش کرده است.»
در همین حال، معاون رئیس‌جمهور ایران نیز بر عمق روابط ایران و عراق تاکید و به پیوندهای دینی، جغرافیایی، اجتماعی و تاریخی که دو ملت همسایه را به یکدیگر مرتبط می‌کند، اشاره کرد.
ظریف نقش مهم دو کشور در تثبیت پایه‌های صلح و ثبات در سطح عربی و منطقه‌ای را مورد تاکید قرار داد و بار دیگر حمایت جمهوری اسلامی ایران از عراق در دفاع از امنیت، حفظ حاکمیت و استقلال آن را اعلام کرد.
محمدجواد ظریف، معاون راهبردی رئیس‌جمهور که به دعوت رسمی سید عمار حکیم و با هدف شرکت در سومین کنفرانس علمی و بین‌المللی چشم‌انداز آینده پیروان اهل‌بیت(ع) در بغداد به کشور عراق سفر کرده، در جریان این سفر سه روزه همچنین با محمد شیاع السودانی، نخست‌وزیر عراق نیز دیدار کرد.
این در حالی بود که بنابر بیانیه دفتر نخست‌وزیر عراق «در این دیدار، روابط دو جانبه میان دو کشور و راه‌های تقویت همکاری در حوزه‌های مختلف و آخرین تحولات منطقه‌ای و ضرورت هماهنگی مواضع و اقدامات مشترک به‌منظور حمایت از امنیت و ثبات بین‌المللی مورد بررسی قرار گرفت.»
نخست‌وزیر عراق همچنین در جریان دیدار با معاون راهبردی ریاست‌جمهوری ایران به گسترش ارتباطات و گفت‌وگوهای مشترک در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی برای یافتن راه‌حل‌های پایدار جهت حل مسائل و بحران‌های منطقه و تضمین حقوق ملت‌ها تاکید کرد.
محمدجواد ظریف نیز ضمن ابلاغ سلام رئیس‌جمهور ایران به السودانی، در سخنانی بر اهمیت هماهنگی و همکاری در برابر تحولات و چالش‌های گوناگون تاکید کرد.
معاون راهبردی رئیس‌جمهور همچنین در ادامه دیدارهای خود در بغداد، پس از دیدار با رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر عراق، با رئیس مجلس عراق دیدار و رایزنی کرد.
ظریف که در ادامه این دیدارها با محمود المشهدانی نیز دیدار کرد، در جریان این نشست با تاکید بر اهمیت دیپلماسی پارلمانی بین دو کشور، سفر اخیر رئیس مجلس عراق به تهران را بسیار مهم و در زمان مناسب ارزیابی کرد و گفت: «طمیئیان دارم افزایش تبادل هیات‌ها بین دو کشور در زمینه‌های مختلف موجب توسعه و گسترش بیشتر همکاری‌ها خواهد شد.»
محمدجواد ظریف همچنین در دومین برنامه سفر خود به عراق با سیدعمار حکیم، رئیس جریان حکمت ملی عراق دیدار و گفت‌وگو کرد.
نشستی که در آن، دو طرف راجع به مسائل و علایق مشترک ایران و عراق و موضوعات روز جهان به ویژه دنیای اسلام تبادل نظر کردند.
این در حالی بود که در ادامه این سفر، محمدالحسان نماینده ویژه دبیر کل سازمان ملل متحد در امور عراق و رئیس یونامی نیز با معاون راهبردی رئیس‌جمهور دیدار و گفت‌وگو کرد.

سختگویی مجمع تشخیص مصلحت مطرح کرد ادامه بررسی CFT و پالرمو به‌عنوان موارد باتکلیف FATF

ایلنا - سختگویی مجمع تشخیص مصلحت نظام درباره طرح گزاره‌های نادرست در زمینه بررسی FATF مجمع توضیحی ارائه کرد.
محسن دهنوی که از طریق حساب کاربری شخصی خود در شبکه اجتماعی ایکس وجود ندارد، درمقابل، غرب تلاش می‌کند ایران را به سمت اقدامات سخت سوق دهد. اما ما امیدواریم که ایران به این تحریکات پاسخ ندهد.» بنابر این گزارش، ادعاهای غرب علیه ایران در شرایطی مطرح می‌شود که پیشتر سید عباس عراقچی در حساب کاربری خود در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «آنچه «فشار حداکثری» خوانده می‌شود، یک تجربه شکست‌خورده است. تکرار آن فقط بار دیگر به «مقاومت حداکثری» منجر می‌شود. افراد زیر که بجای آن «عقلانیت حداکثری» را انتخاب می‌کنند. علاوه بر اینکه ایران یکی از طرف‌های متعهد در NPT و دیگر اسناد جهانی منع اشاعه است، قبلا به صراحت اعلام کرده است که «ایران تحت هیچ شرایطی به دنبال جست‌وجو، تولید یا دستیابی به سلاح هسته‌ای نخواهد بود.»

الکسی ددوف، سفیر روسیه در تهران:
ایران متعهدترین عضو NPT است
 تحریرک ایران به اتخاذ اقدامات سخت سخن گفت. سفیر روسیه در تهران در مصاحبه‌ای گفت: «من فکر می‌کنم این اظهارات درباره خروج ایران از NPT باید به‌عنوان هشدار به کشورهای غربی در نظر گرفته شود، با توجه به تهدیدهایی که علیه ایران ایجاد می‌کنند.»
 ددوف که با شبکه روسیا ۲۴ گفت‌وگو می‌کرد همچنین گفت: «ایران در واقع یکی از کشورهایایی است که دقیق‌ترین اجرای NPT را دارد و بیشترین بازرسی‌ها ازسوی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی روی ایران انجام شده و هیچ مدرکی مبنی‌بر اینکه ایران قصد ساخت سلاح هسته‌ای داشته باشد، وجود ندارد. درمقابل، غرب تلاش می‌کند ایران را به سمت اقدامات سخت سوق دهد. اما ما امیدواریم که ایران به این تحریکات پاسخ ندهد.»
 بنابر این گزارش، ادعاهای غرب علیه ایران در شرایطی مطرح می‌شود که پیشتر سید عباس عراقچی در حساب کاربری خود در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «آنچه «فشار حداکثری» خوانده می‌شود، یک تجربه شکست‌خورده است. تکرار آن فقط بار دیگر به «مقاومت حداکثری» منجر می‌شود. افراد زیر که بجای آن «عقلانیت حداکثری» را انتخاب می‌کنند. علاوه بر اینکه ایران یکی از طرف‌های متعهد در NPT و دیگر اسناد جهانی منع اشاعه است، قبلا به صراحت اعلام کرده است که «ایران تحت هیچ شرایطی به دنبال جست‌وجو، تولید یا دستیابی به سلاح هسته‌ای نخواهد بود.»

ایران

فرمانده کل‌قوا در دیدار جمعی از فرماندهان نیروی هوایی و پدافند هوایی ارتش:

مذاکره با آمریکا هیچ مشکلی را حل نمی‌کند

تهدید کنند، تهدید می‌کنیم؛ به امنیت‌مان تعرض کنند، به امنیت‌شان تعرض می‌کنیم



مخالفت شدید با کاپیتولاسیون را اعتراض به سلطه دلتبار آمریکا بر ارتش و کشور خواندند و افزودند: براساس کاپیتولاسیون که از صدر تا ذیل مقامات پهلوی آن را پذیرفته بودند، هیچ آمریکایی با هر جرمی نباید در ایران تحت تعقیب قضایی قرار می‌گرفت. رهبر معظم انقلاب، دفاع مقدس را صحنه بروز شایستگی‌های ارتش تحول‌یافته برشمردند و افزودند: هزاران شهید ارتشی همچون ستاره‌های درخشان در تاریخ ایران می‌درخشند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای دفاع از ایران را سرلوحه کارها و تقویت ارتش را مهم‌ترین وظیفه خواندند و افزودند: ارتش باید از لحاظ نیروی انسانی، تسلیحات، آموزش، آمادگی‌های رزمی و دفاعی، رفع نقاط ضعف و آسیب‌های احتمالی و استمرار ارتش توانستند این حرکت را آن هم در نیروی هوایی کشف کنند یا حدس بزنند و در حقیقت از جایی که فکر نمی‌کردند ضربه خوردند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به اقدام رژیم پهلوی در تعریف ارتش ذیل دستگاه نظامی آمریکا، گفتند: سازمان و سلاح و آموزش ارتش، آمریکایی بود و انتصابات مهم و حتی چگونگی استفاده از تسلیحات نیز براساس اجازه آمریکایی‌ها انجام می‌شد و شدت وابستگی به حدی بود که ایرانی‌ها اجازه باز کردن و تعمیر قطعات را هم نداشتند. ایشان، سخنرانی امام خمینی در آبان ۱۳۴۳ را

نقشه جهان گفتند: این کار آنها هیچ‌گونه واقعیتهی ندارد و فقط بر روی کاغذ است؛ البته آنها درباره ما هم نظر می‌دهند، حرف می‌زنند و تهدید می‌کنند رهبر معظم انقلاب اسلامی تاکید کردند: اگر ما را تهدید کنند ما هم آنها را تهدید می‌کنیم، اگر تهدید خود را عملی کنند ما نیز تهدیدمان را عملی می‌کنیم و اگر به امنیت ملت ما تعرض کنند ما هم بدون تردید به امنیت آنها تعرض می‌کنیم. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای این رفتار متقابل را برگرفته از قرآن و دستور اسلام خواندند و گفتند: امیدواریم خداوند متعال ما را در انجام وظایف خود موفق

بدارد. ایشان در بخش اول سخنان‌شان ۱۹بهمن ۵۷را خاطره‌ای مبارک و پرشکوه دانستند و گفتند: اقدام حماسی آن جوانان، خط سیر ارتش جدید را تعیین کرد و از آن خارج شد. بنابراین، مذاکره ارتش با الهام از آن بیعت، به صفوف ملت پیبوندند رهبر معظم انقلاب با تجلیل از شهیدان نام‌آوری همچون صیاد شیرازی، ستاری، بابایی، کلاه‌دوز و فالچی افزودند: عامل مبنایی بروز و ظهور این قهرمانان، همان حرکت شجاعانه‌ای بود که جمعی از همافران و کارکنان نیروی هوایی ۳۰۳ قبل از پیروزی انقلاب و در بحبوحه خطر انجام دادند. ایشان ویژگی‌های مهم حرکت ۱۹بهمن ۵۷ را نیاز امروز کشور و ملت برشمردند و گفتند: «شجاعت» و «به‌هنگام بودن» دو

را پذیرفته بود، به آن عمل نکرد و تحریم‌های آمریکا که قرار بود برداشته شود، برداشته نشد و مساله سازمان ملل هم همچون استخوانی لای زخم باقی ماند که همیشه مانند تهدیدی بر بالای سر ایران باقی بماند.

رهبر معظم انقلاب استفاده از تجربه «دو سال مذاکره و امتیاز دادن و کوتاه آمدن اما به نتیجه نرسیدن» را ضروری برشمردند و افزودند: آمریکا همان معاهده را با وجود نقص‌هایی که داشت نقض کرد و از آن خارج شد. بنابراین، مذاکره با چنین دولتی غیرعقلانه، غیرهوشمندانه و غیرشرافتمندانه است و با آن نباید مذاکره کرد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به مشکلات داخلی و معیشتی که اغلب مردم با آن درگیر هستند، گفتند: آنچه مشکلات را برطرف می‌کند عامل داخلی یعنی «همت مسوولان متعهد و همراهی ملت متحد» است که مظهر این اتحاد ملی، راهبیمایی ۲۲بهمن است که ان‌شاءالله امسال نیز همه این وحدت را مشاهده خواهیم کرد رهبر معظم انقلاب، «ملت بصیر و مسوولان خستگی‌ناپذیر» را عامل رفع مشکلات خواندند و افزودند: مسوولان بحمدالله مشغول کارند و بسیار امیدواریم که همین دولت محترم بتواند مشکلات معیشتی مردم را کمتر و سستی‌ها را برطرف کند. ایشان با اشاره به تقاضای آمریکایی‌ها برای تغییر

رهبر معظم انقلاب، تجربه مفنی دهه ۹۰ و حدود دو سال مذاکره با آمریکا و چند کشور دیگر را که منجر به انعقاد معاهده هسته‌ای شد، دلیلی بر بی‌فایده بودن مذاکره با آمریکا خواندند و افزودند: دولت آن روز ما با آنها نشست، رفت‌وآمد و مذاکره کرد، خندیدند، دست دادند و رفاقت و همه کار کردند و معاهده‌ای تشکیل شد که در آن طرف ایرانی با سخاوت بسیار زیاد، امتیازهای زیادی به طرف مقابل داد اما آمریکایی‌ها به آن معاهده عمل نکردند. ایشان با اشاره به سخنان رئیس‌جمهور کنونی آمریکا درباره پاره کردن ن برجام، خاطرنشان کردند: قبل از او هم دولت قبلی آمریکا که معاهده

مردم با حضور در راهپیمایی ۲۲بهمن از ولایت‌فقیه دفاع می‌کنند

فارس – سیدابوالحسن مهدوی، خطیب موقت

نماز جمعه اصفهان: «بنابر پیش‌بینی‌ها، برنامه هفتم توسعه از سال ۱۴۰۲ تا ۱۴۰۷، هدف رشد اقتصادی ۵۸درصدی را دنبال می‌کند. ۲۲بهمن از ایام‌الله نشان‌دهنده پیروزی انقلاب اسلامی است. مردم ایران در این روز با حضور خود از اصول انقلاب و حمایت از ولایت‌فقیه دفاع می‌کنند. همچنان که مقام معظم رهبری فرمودند دشواری‌های انقلاب رو به پایان است و ما به قله پیروزی نزدیک‌تر شدیم. روزی که امام‌زمن(عج) ظهور کنند، مشکلات و دشواری‌های کنونی فراموش خواهد شد.»

جریانی معیشت را به‌شکلی درآوردہ که مردم با نظام مساله پیدا کنند

ایسنا – سیداحمد علم‌الهدی، خطیب نماز

جمعه مشهد: «امروز در کشور بدون اراده و اختیار ملت چه کسی می‌تواند تصمیم بگیرد؟ این دست‌آور انقلاب است و کار به‌جایی رسیده که رئیس‌جمهور آمریکا مجبور به اقرار است که ایران کشوری قوی است. اینکه بخوابیم و بیدار شویم و ببینیم یک جنس ۲۰۰۰صد گران شده، یعنی دستي در کار است. کسی را متهم نمی‌کنیم اما جریانی پشت‌پرده وجود دارد که وضعیت معیشتی و اقتصادی مردم را به شکلی درمی‌آورد که مردم با نظام مساله پیدا کنند.»

سخن گفتن از مذاکره پس از بیان رهبری، خیانت به منافع ملی است

مهر – سیدمحمدمهدی حسینی‌همدانی، خطیب

نماز جمعه کرج: «امروز مغرورترین دولت‌ها در بین مردم، آمریکاست و شعار مردم همانی است که ما هر جمعه بر سر آمریکا سر می‌دهیم و آن را با لعن بر اسرائیل تکمیل می‌کنیم. عده‌ای مردم را شـرطی می‌کنند و می‌گویند که مشکلات با مذاکره حل می‌شود و معیشت و مذاکره را به‌طور دوطبقی طرح می‌کنند که غلط است؛ پس از بیان رهبری، سخن گفتن از مذاکره با شرایطی که وجود دارد، خیانت به ملت و منافع ملی است.»

گزارش ۲

حسین عبده‌تبریزی در کانال تلگرامی «هاما» نوشت: به نظر می‌رسد که بدون در نظر گرفتن نقش آمریکا، ارزیابی سیاست‌های اقتصادی و منطقه‌ای ایران ناقص خواهد بود بنابراین من نیز در اینجا بر رویکرد ایران در قبال آمریکا و فرصت‌های تعامل اقتصادی در این چارچوب تمرکز می‌کنم. رهبر معظم انقلاب صریحا با مذاکره با آمریکا مخالفت کردند و گفتند «ولا مذاکره با آمریکا هیچ تأثیری در رفع مشکلات کشور ندارد. این را باید ما درست بفهمیم؛ این‌چور به ما وانمود کنند که اگر نتسیم پشت میز مذاکره با آن دولت، فلان مشکل یا فلان مشکل حل می‌شود. نخیر؛ از مذاکره با آمریکا هیچ مشکلی حل نمی‌شود» و ادامه دادند که این رفتار درس‌گرفته از قرآن و دستور اسلام است و این وظیفه‌ای است که بر عهده ما است. ایشان نتیجه گرفتند که با یک چنین دولتی مذاکره نباید کرد، مذاکره‌کردن با آمریکا هوشمندانه، عقاقلانه و شرافتمندانه نیست و هیچ تأثیری در رفع مشکلات کشور ندارد با این موضع‌گیری درمی‌یابیم که با بازگشت دونالد ترامپ به کاخ سفید، روابط ایران و آمریکا بار دیگر در مسیری مهم قرار گرفته است و افزایش قیمت دلار و هیجانات بازار حاصل این ابهام است. تجربه دور اول ریاست‌جمهوری او نشان داد که سیاست‌هایش در قبال ایران دوگانه و متناقض است. او همزمان که شدیدترین تحریم‌ها را اعمال کرد و سیاست فشار حداکثری را پیش برد، بارها پیشنهاد مذاکره نیز مطرح کرد. اکنون، در دور دوم، اینـ دوگانگی همچنان ادامه دارد اما با یک تغییر مهم که وی بیش از گذشته به دنبال مذاکرات مستقیم است و تمرکزش را صرفا بر برنامه هسته‌ای ایران قرار داده است. سیاست ترامپ در دور اول و دوم را می‌توان حول دو محور خلاصه کرد:

۱ – فشار حداکثری برای تحت فشار قرار دادن اقتصاد ایران

دوردنیا

انتقاد پکن به اقدامات آمریکا در قبال پاناما



رویتروز– لین جیان، سخنگوی وزارت خارجه چین اعلام کرد که چین قاطعانه با لکه‌دار کردن و خرابکاری ابتکار کمربند و جاده پکن توسط آمریکا به وسیله فشار و اجبار مخالف است. این اظهار نظر پس از آن مطرح شد که پاناما از تصمیم خود برای خروج از طرح چینی مذکور خبر داد. در همین حال، وی اعلام کرد که چین عمیقاً از این تصمیم پاناما افسوس خورده و پکن امیدوار است که پاناما ضمن بازنگری در این باره، روابط دوجانبه را در نظر داشته باشد و از دخالت‌های خارجی نیز دوری کند. از سوی دیگر، سخنگوی وزارت خارجه چین اعلام کرد که بیش از ۲۰ دولت آمریکایی لاتین در میان ۱۵۰ کشور هستند که در طرح چینی ابتکار کمربند و جاده مشارکت دارند.

نشست ترکیه، سوریه، عراق و اردن درباره داعش



ایسنا– وزیر خارجه ترکیه از برگزاری یک نشست قریب‌الوقوع بین ترکیه، سوریه، عراق و اردن برای بررسی مساله داعش در منطقه خبر داد. هاکان فیدان، وزیر خارجه ترکیه گفت: «وزرای ارشد و مسوولان نظامی و اطلاعاتی ترکیه، سوریه، عراق و اردن به زودی برای ایجاد یک سکوی مشترک برای مبارزه با داعش و کنترل زندان‌ها در شرق سوریه نشست برگزار خواهند کرد.» وی افزود: «این نشست به زودی در اردن با مشارکت وزرای این کشورها برگزار خواهد شد. وزرای خارجه، دفاع و روسای دستگاه‌های اطلاعاتی این چهار کشور برای ایجاد این مکانیسم تلاش خواهند کرد.» طبق گزارش المیادین، فیدان تأکید کرد که کشورهای منطقه باید مشکلات‌شان را خودشان حل کنند. وی بر لزوم همکاری بین این چهار کشور تأکید و به نشست‌های قبلی با همتایان سوری، عراقی و اردنی درباره ایجاد مکانیسم منطقه‌ای برای مبارزه با داعش در منطقه اشاره کرد. پیشتر فواد حسین، وزیر خارجه عراق تأکید کرده بود که داعش بزرگ‌تر شده و در دوره اخیر تعداد بیشتری را جذب کرده و به دلیل فروپاشی ارتش سوریه به سلاح‌های بیشتری دست یافته است.

دادستان‌های آمریکایی از گستردگی اختیارات ایلان ماسک شکایت می‌کنند



دادستان‌های کل ایالات‌متحده دسترسی گسترده ایلان ماسک به اطلاعات شهروندان را غیرقانونی دانسته و علیه آن شکایت می‌کنند. به گزارش ایسنا، تیشیا جیمز، دادستان کل نیویورک اعلام کرد که ۱۳ دادستان کل ایالات‌متحده قصد دارند علیه اختیارات وزارت بهروری دولت ایالات‌متحده که تحت مدیریت ایلان ماسک قرار

دارد، شکایت کنند. جیمز در بیانیه‌ای اظهار کرد: «در هفته گذشته، وزارت خزانه‌داری ایالات‌متحده به ایلان ماسک دسترسی به اطلاعات شخصی شهروندان آمریکایی، داده‌های حساب‌های بانکی دولتی و سایر اطلاعاتی که از حساس‌ترین داده‌های کشور ما محسوب می‌شوند را داده است. ایلان ماسک به عنوان ثروتمندترین مرد جهان، عادت ندارد که پاسخ منفی بشنود اما در کشور ما، هیچ‌کس فراتر از قانون نیست. رئیس‌جمهور اختیار ندارد اطلاعات خصوصی ما را به هر کسی که بخواهد ارائه دهد و همچنین نمی‌تواند پرداخت‌های فدرالی که توسط کنگره تصویب شده را قطع کند.»

او با تأکید بر اینکه سطح دسترسی وزارت بهروری دولت آمریکا بی‌سابقه و غیرقابل قبول است، گفت: «این سطح دسترسی برای افراد غیرمجاز غیرقانونی، بی‌سابقه و غیرقابل قبول است. این وزارتخانه هیچ اختیاری برای دسترسی به این اطلاعات ندارد و هدف آنها از این اقدام، مسود کردن پرداخت‌های حیاتی است که میلیون‌ها آمریکایی به آن وابسته هستند، از جمله کمک‌هزینه‌ها در بخش‌های سلامت، مراقبت از کودکان و سایر برنامه‌های اساسی.» این دادستان آمریکایی تأکید کرد که در راستای دفاع از قانون اساسی، حق حریم خصوصی و بودجه‌های کمکی اضطراری که افراد و جوامع در سراسر این کشور به آن نیاز دارند، شکایتی را برای متوقف کردن «این بی‌عدالتی» تنظیم خواهد کرد. دفتر دادستان کل نیویورک اعلام کرد که علاوه بر جیمز، دادستان‌های کل ایالت‌های آریزونا، کالیفرنیا، کلرادو، کنیکتیک، دلاور، مین، مریلند، مینه‌سوتا، نوادا، نیوجرسی، رود آیلند و ورمانت نیز در انتشار این بیانیه مشارکت داشته‌اند. اوایل هفته جاری، گزارش‌هایی منتشر شد که نشان می‌داد وزارت بهروری دولت آمریکا به سیستم پرداخت دولت ایالات‌متحده دسترسی یافته است. این سیستم پرداخت‌های فدرال را مدیریت می‌کند و حاوی اطلاعات حساسی درباره میلیون‌ها شهروند آمریکایی است.

دیوان کیفری تحریم‌های آمریکا را محکوم کرد



یورونیوز– دیوان کیفری بین‌المللی، سازمان عفو بین‌الملل و کمیسیون اروپا روز جمعه به اقدام رئیس‌جمهوری آمریکا در وضع تحریم‌هایی علیه این نهاد قضایی بین‌المللی واکنش نشان دادند و آن را به‌شدت محکوم کردند. مسوولان دیوان کیفری بین‌المللی ضمن انتقاد شدید از تحریم‌های اعمال شده توسط دونالد ترامپ متعهد شدند که به تلاش برای گسترش عدالت و امید در سراسر جهان ادامه دهند. در بیانیه‌ای که به همین منظور صادر شده، آمده است: «دیوان کیفری بین‌المللی فرمان اجرایی دولت ایالات‌متحده را که با هدف اعمال تحریم‌ها علیه مقامات این نهاد و آسیب رساندن به فعالیت قضایی مستقل و بی‌طرفانه صادر شده، محکوم می‌کند.» این بیانیه می‌افزاید: «دیوان کیفری بین‌المللی قاطعانه در کنار پرسنل خود ایستاده و متعهد به فراهم کردن بستر عدالت و امید برای میلیون‌ها قربانی بی‌گناه جنایات و جرائم در سراسر جهان است.»

دونالد ترامپ روز یکشنبه ۶ فوریه با طرح انتقادهای تند علیه دیوان کیفری بین‌المللی به دلیل آنچه وی تحقیقات نامشروع و بی‌اساس علیه آمریکا و صدور احکام جلب علیه دو مقام رژیم متحدهش یعنی اسرائیل خواند، تحریم‌هایی را علیه این نهاد اعمال کرد. این اقدام در اعتراض به حکم بازداشت صادر شده از سوی دیوان برای بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل و همزمان با سفر وی به واشنگتن صورت گرفت. ترامپ با امضای یک فرمان اجرایی، دستور مسدود کردن دارایی‌ها و ممنوعیت سفر برخی مقامات، کارمندان و اعضای خانواده پرسنل دیوان کیفری بین‌المللی و نیز هر فردی را که به مشارکت در تحقیقات این نهاد متهم است صادر کرد. اسامی افراد تحریم شده بلافاصله پس از انتشار خبر امضای فرمان اجرایی ترامپ منتشر نشد اما تحریم‌های قبلی ایالات‌متحده در دوران ترامپ، دادستان دیوان را هدف قرار داده بود.

جهان

«جهان صنعت» – دنی رادریک، استاد

دانشگاه هاروارد در پروچکت سیندیکیت به ارزیابی کشورهای دیگر در قبال سیاست تعرفه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری ایالات‌متحده آمریکا پرداخته است. در همین خصوص وی می‌گوید: «همه می‌دانند برای مهار یک قلدر حیاط مدرسه، باید با قاطعیت در برابر او ایستاد اما در مورد تعرفه‌های تجاری بی‌منطق دونالد ترامپ، بهترین واکنش این است که آرام بمانیم، عقب بکشیم و اجازه دهیم که قلدر خودش را نابود کند.» در واقع رئیس‌جمهور آمریکا با تهدید به اعمال تعرفه‌های گسترده علیه کانادا، مکزیک و چین بدون دلیل موجه، نشان داده که خطری جدی برای آمریکا و شرکای تجاری آن محسوب می‌شود اما اینکه سایر کشورها چگونه به سیاست‌های بی‌پروا و بی‌ثبات او واکنش نشان دهند، در نهایت میزان آسیبی که به اقتصاد جهانی وارد خواهد شد را تعیین می‌کند. شرکای تجاری آمریکا باید خونسردی خود را حفظ کرده و از وسوسه تشدید این آشفتگی اجتناب کنند. در همین راستا، بسیاری از تحلیلگران بر این باورند که پاسخ متقابل راه‌حل درستی است. همانطور که انتظار می‌رفت، کانادا و مکزیک هر دو تهدید به مقابله به مثل کردند و در نهایت برای جلوگیری موقت از اعمال تعرفه‌ها با ترامپ به توافق رسیدند. اما مشخص نیست که چرا مقابله به مثل باید اقدامی طبیعی و مطلوب تلقی شود، در حالی که تعرفه‌هایی که باعث این واکنش می‌شوند، خود بی‌منطق و غیرعقلانی هستند. از همین رو، سیاست‌گذاران در سایر کشورها نباید این واقعیت که ترامپ امانده‌ان را نادیده می‌گیرد، فراموش کنند. هزینه‌های تعرفه‌ها عمدتاً توسط کشور اعمال‌کننده تحمل می‌شود.

شایان ذکر است که تمایل به مقابله به مثل طبیعی بوده و برای مقابله با یک قلدر، باید با قاطعیت در برابر او ایستاد. اعمال تعرفه‌های متقابل نمتنها ترامپ را منصرف نمی‌کند، بلکه احساسات نادرست او را تقویت می‌کند. مهم‌تر از آن، منطق مقابله به مثل در این مورد ناکارآمد است. در واقع، مدل «چشم در برابر چشم» در شرایط خاصی مانند معضل زندانیان مفید است؛ جایی که هر طرف از اقدام یک‌جانبه خود سود می‌برد اما در صورت پاسخ متقابل طرف دیگر، متضرر می‌شود اما تعرفه‌های ترامپ در این دسته‌بندی قرار نمی‌گیرد. با این حال و بر خلاف ادعای ترامپ، تعرفه‌های ایالات‌متحده عمدتاً توسط مصرف‌کنندگان و شرکتهای آمریکایی که از نهادهای وارداتی استفاده می‌کنند، پرداخت می‌شود، بنابراین

دیدگاه

جهان‌صنعت‌نیوز– در شرایطی که آمریکا و چین به سمت سیاست‌های حمایتی و تعرفه‌ای پیش می‌روند، اتحادیه اروپا به عنوان تنها قدرت اقتصادی بزرگ باقی مانده که همچنان به اصول تجارت آزاد پایبند است. با این حال فشارهای ناشی از جنگ تجاری جهانی و تهدیدات دونالد ترامپ برای اعمال تعرفه‌های جدید، این اتحادیه را در موقعیت دشواری قرار داده است. اتحادیه اروپا که به شدت به صادرات وابسته است، با چالش‌هایی نظیر افزایش واردات ارزان از چین و کاهش دسترسی به بازارهای آمریکا روبه‌رو است.

آیا اتحادیه اروپا می‌تواند آخرین مدافع تجارت آزاد باقی بماند؟

در شرایطی که جهان درگیر موج جدیدی از جنگ‌های تجاری شده، اتحادیه اروپا به عنوان تنها قدرت اقتصادی بزرگ باقی مانده که به اصول تجارت آزاد پایبند است. در حالی که آمریکا و چین، دو اقتصاد بزرگ جهان، به سیاست‌های حمایتی و تعرفه‌ای روی آورده‌اند، اروپا همچنان تلاش می‌کند مسیر تجارت آزاد را حفظ کند اما آیا این مسیر برای اقتصاد اروپا پایدار خواهد بود؟

■ اتحادیه اروپا؛ مدافع ناخواسته تجارت آزاد

هرچند اتحادیه اروپا به نظر مدافع غیرمعمولی برای تجارت آزاد است اما وابستگی عمیق اقتصاد این اتحادیه به صادرات و واردات باعث شده در این مسیر باقی بماند. کشورهای عضو اتحادیه، پیش از هر منطقه دیگری (به جز چین) کالا به خارج صادر می‌کنند و در زمینه واردات نیز پس از آمریکا در جایگاه دوم قرار دارند. در همین راستا، برد

تحلیل

یورونیوز– دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات‌متحده این هفته پیشنهاد خود برای تصرف و مالکیت غزه را مطرح کرد؛ ایده‌ای که با دیگر طرح‌های بلندپروازانه وی مانند الحاق گرینلند به ایالات‌متحده و تبدیل کانادا به یک ایالت آمریکایی همخوانی دارد. با این وجود، در حالی که این طرح ممکن است در ابتدا برای برخی جذاب به نظر برسد اما موانع بزرگی در برابر این طرح وجود دارد، به طوری که می‌توان پنج مانع را برای آن متصور شد.

■ ریشه‌های فلسطینی

در همین راستا گفتنی است که به نظر می‌رسد دونالد ترامپ وابستگی عمیق فلسطینی‌ها به سرزمین‌شان را نادیده می‌گیرد. پس از برقراری آتش‌بس در غزه، نیم میلیون نفر از بازگشت به مناطق شمالی بازگشتند و شمار بیشتری مترصد بازگشت به خانه‌هایشان هستند. ریاض منصور، نماینده فلسطین در سازمان ملل پیشنهاد جابه‌جایی ساکنان را به کلی رد کرده و گفته است: «وطن ما، وطن ما است. اگر کسی می‌خواهد فلسطینی‌ها را به مکانی دیگر منتقل کند، بهتر است اجازه دهد آنها به خانه‌های اصلی خود بازگردند؛ آنجا مکان‌های زیبایی دارد و آنها از بازگشت به آنجا خوشحال خواهند شد.»

■ مخالفت کشورهای عربی

بر خلاف ادعای ترامپ، کشورهای عربی به شدت این طرح را رد کرده‌اند. روزه شنبه مصر، اردن، قطر، عربستان سعودی و امارات متحده عربی هرگونه نقض حقوق مسلم فلسطینیان را محکوم کردند. در این میان رئیس‌جمهور عباس، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین نیز روز چهارشنبه برای

دریافت ایده‌ها، اخبار و رویدادهای اقتصادی

t.me/jahansanatpress

سال بیست ویکم ■ شنبه۲۰بهمن۱۴۰۳ ■ شماره۵۷۲۶

جهان صنعت



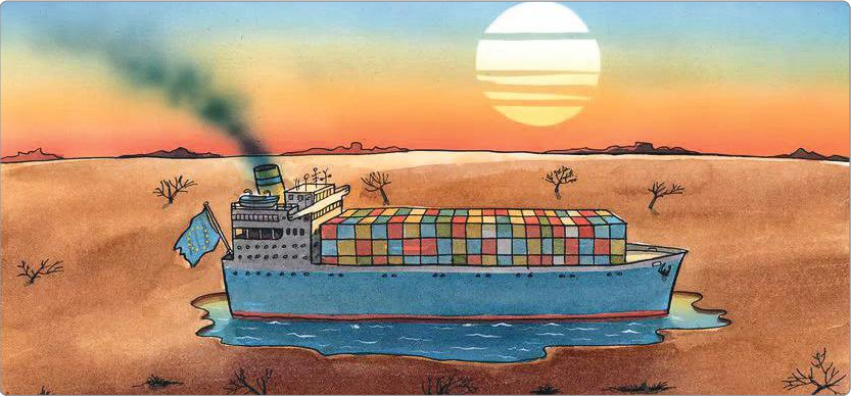
می‌دهیم به جای آن به سراغ شرکای تجاری مطمئن‌تر برویم.»

علاوه بر این، حتی کشورهای کوچک نیز در برابر آمریکا کاملاً بی‌دفاع نیستند. آنها ابزارهایی غیر از سیاست‌های تجاری در اختیار دارند. برای مثال، می‌توانند مالیات بر سود شرکت‌های چندملیتی آمریکایی را افزایش دهند. گابریل زوکمان از مدرسه اقتصاد پاریس پیشنهاد داده که کانادا و مکزیک بر ثروت ایلان ماسک مالیات وضع کرده و دسترسی تسلا به بازار کانادا را مشروط به پرداخت آن کنند. این روش این مزیت را دارد که می‌تواند منافع مالی مستقیم برای اقتصاد داخلی این کشورها ایجاد کند. با این وجود، در پی اقدامات ترامپ، تگرانی‌ها درباره خطر یک رقابت مخرب اقتصادی افزایش یافته است. در دهه ۱۹۳۰، چرخه‌ای از اقدامات تلافی‌جویانه، تجارت بین‌المللی را به شدت کاهش داد و بحران اقتصادی جهانی را تشدید کرد. جلوگیری از چنین سرنوشتی امروز بیش از هر زمان دیگری ضروری است. خبر خوب این است که اگر کشورهای دیگر واکنش بیش از حد نشان ندهند، می‌توان بدترین آسیب‌ها را مهار و عمده هزینه‌ها را به خود آمریکا تحمیل کرد. شرکای تجاری آمریکا باید آرامش خود را حفظ کنند و به مسیر خود ادامه دهند.

خسارت‌هایی خواهند شد اما نباید با تقلید از سیاست‌های ترامپ، وضعیت را برای خودشان وخیم‌تر کنند. برخی اقدامات مقابله‌ای هدفمند علیه صنایعی که از ترامپ حمایت سیاسی می‌کنند، ممکن است به دلایل داخلی اجتناب‌ناپذیر باشند اما برای حفظ منافع ملی و پایداری اقتصاد جهانی، عقلانیت و اعتدال باید بر تصمیم‌گیری‌های آنها حاکم باشد.

در همین حال، برخی نگران هستند اگر کشورهای دیگر واکنش شدیدی نشان ندهند، ترامپ احساس پیروزی کند اما مطمئن‌ترین راه برای تضعیف او این است که تهدیداتش را کم‌اهمیت جلوه داده و او را ضعیف نشان دهند. موثرترین پیامی که شرکای تجاری آمریکا می‌توانند به ترامپ بدهند این است که «شما آزاد هستید اقتصاد خودتان را نابود کنید اما ما قصد نداریم همین کار را انجام دهیم. ترجیح

آخرین مدافع تجارت آزاد یا قربانی جنگ‌های تجاری؟



شدت آسیب خواهد دید. دومین تهدید نیز مربوط به واکنش چین به سیاست‌های حمایتی آمریکاست. در واقع، در حالی که آمریکا محدودیت‌هایی برای واردات کالاهای چینی اعمال کرده، چین ممکن است کالاهای خود را به بازارهای باز اروپایی هدایت کند. این موضوع اگرچه می‌تواند به نفع مصرف‌کنندگان اروپایی باشد اما صنایع داخلی اروپا، مانند خودروسازی و تولید لوازم خانگی را تحت فشار قرار می‌دهد

■ افزایش شک و تردید در اتحادیه اروپا نسبت به تجارت آزاد

در سال‌های اخیر، تردیدهایی در میان سیاستمداران اروپایی نسبت به مزایای تجارت آزاد به وجود آمده است.

ستر از شورای روابط خارجی آمریکا می‌گوید: «اروپا بیشتر از سایر مناطق به صادرات وابسته است.» این وابستگی به صادرات در حالی است که بسیاری از مصرف‌کنندگان و حتی دولت‌های اروپایی با مشکلات اقتصادی مواجه هستند

■ دو تهدید بزرگ برای اقتصاد اروپا

شایان ذکر است که اتحادیه اروپا با دو تهدید بزرگ اقتصادی روبه‌رو بوده: نخست، احتمال جنگ تجاری با آمریکا. در همین راستا، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، اتحادیه اروپا را «فاجعه‌ای برای تجارت» خوانده و تهدید به اعمال تعرفه‌های جدید کرده است. اگر این تهدیدات عملی شوند، صادرات اروپا به بزرگ‌ترین بازار خود یعنی آمریکا به

موانع سر راه طرح ترامپ برای تصرف و مالکیت باریکه غزه بررسی شد

آمریکا و معمای فلسطین



بازینی با ملک عبدالله دوم به اردن سفر کرد؛ سفری که می‌تواند نشانه‌ای از نگرانی شدید در امان و رام‌الله باشد. انتظار می‌رود افکار عمومی در کشورهای عربی به شدت با این طرح مخالفت کنند.

■ فرسودگی ناشی از مداخلات نظامی

طرح ترامپ مستلزم اعزام نیروهای آمریکایی به غزه است؛ اقدامی که کاملاً برخلاف وعده انتخاباتی او مبنی بر پرهیز از درگیر کردن آمریکا در جنگ‌های خارجی خواهد بود. محتمل است که نیروهای آمریکایی در غزه با مقاومت شدید حماس مواجه شوند؛ گروهی که با وجود ۱۵ ماهه جنگ

بازینی با ملک عبدالله دوم به اردن سفر کرد؛ سفری که می‌تواند نشانه‌ای از نگرانی شدید در امان و رام‌الله باشد. انتظار می‌رود افکار عمومی در کشورهای عربی به شدت با این طرح مخالفت کنند.

طرح ترامپ مستلزم اعزام نیروهای آمریکایی به غزه است؛ اقدامی که کاملاً برخلاف وعده انتخاباتی او مبنی بر پرهیز از درگیر کردن آمریکا در جنگ‌های خارجی خواهد بود. محتمل است که نیروهای آمریکایی در غزه با مقاومت شدید حماس مواجه شوند؛ گروهی که با وجود ۱۵ ماهه جنگ

■ واکنش اتحادیه اروپا به تهدیدات جهانی

با توجه به شرایط موجود، اتحادیه اروپا ناگزیر به حفظ تجارت آزاد است. این اتحادیه در ماه‌های اخیر توافق‌نامه‌های تجاری متعددی با کشورهای کوچک‌تر مانند مکزیک، مالزی و بلوک مرکسور (شامل برزیل و آرژانتین) امضا یا آغاز کرده است. این تلاش‌ها نشان می‌دهد که اتحادیه اروپا به دنبال تنوع‌بخشی به شرکای تجاری خود است تا از تاثیرات منفی جنگ‌های تجاری جهانی بکاهد. سیسیلیا مالمستروم، کمیسر سابق تجارت اتحادیه اروپا می‌گوید: «کاهش موانع تجاری در معاهدات تأسیس اتحادیه اروپا نهاده شده است.»

■ آینده تجارت آزاد اروپا در هاله‌ای از ابهام

با این وجود، در حالی که اتحادیه اروپا همچنان به اصول تجارت آزاد پایبند است، تهدیدهای فزاینده از سوی آمریکا و چین این اتحادیه را در موقعیت دشواری قرار داده است. به نظر می‌رسد اروپا باید میان حفظ اصول تجارت آزاد و محافظت از صنایع داخلی خود تعادلی پیدا کند. آینده نشان خواهد داد که آیا این اتحادیه می‌تواند به آخرین مدافع تجارت آزاد جهانی تبدیل شود یا ناچار به بازنگری در سیاست‌های خود خواهد بود.

می‌گوید: «آمریکا فقط در صورتی می‌تواند غزه را تصرف کند که صاحب حاکمیت قانونی این منطقه رضایت دهد. اسرائیل نمی‌تواند غزه را به آمریکا واگذار کند.» او تأکید کرد که تشکیلات خودگردان فلسطین نیز نمی‌تواند چنین اختیاری داشته باشد زیرا مردم حق تعیین سرنوشت خود را دارند. موریس نولست، «حتی اگر این طرح عملی نشود، صحبت‌های ترامپ درباره تصرف یک سرزمین و جابه‌جایی یک جمعیت به شکلی خطرناک این تصور را ایجاد می‌کند که این قوانین به راحتی قابل نقض هستند.» سازمان ملل متحد نیز تأکید کرده که براساس قوانین بین‌المللی، هرگونه اخراج اجباری مردم از سرزمین‌های اشغالی ممنوع است.

■ احتیاط اسرائیل

در حالی که بنیامین نتانیاهو و حامیانش از اظهارات ترامپ استقبال کرده‌اند، فضای سیاسی گسترده‌تر اسرائیل محتاطانه به این مساله نگاه می‌کند؛ به‌ویژه در آستانه انتخابات پارلمانی سال آینده. دیوید خلفا، پژوهشگر در بنیاد ژان ژورس در پاریس می‌گوید: «جناح راست افراطی در اسرائیل از این اظهارات در شور و شفع است اما چهره‌های میانه‌روی پارلمان ضمن تبریک به ترامپ درباره عملی بودن این طرح تردید دارند.» او به اظهارات یائیر لاپید، رهبر اپوزیسیون اسرائیل پس از اعلام این طرح اشاره کرد. لاپید تأکید کرده بود که اسرائیل باید خودش برای آینده برنامه‌ریزی کند، نه اینکه به برنامه‌های آمریکا تکیه کند. خلفا همچنین معتقد است که ترامپ، پیش از هر چیز، یک تاجر است و این طرح را به عنوان راهی برای جلب حمایت کشورهای منطقه و خارج شدن از بن‌بست اسرائیل– فلسطین مطرح کرده است

جهان صنعت

شنبه ۲۰ بهمن ۱۴۰۳ ۹ شعبان ۱۴۴۶ ۸ فوریه ۲۰۲۵

سال بیست و یکم ■ شماره ۵۷۳۶ ■ ۱۶ صفحه ■ قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

ویریه دهم فجر



۵ تصویر از ایران آینده

ریس مرکز پژوهش‌های مجلس در نشست خبری «برنامه ملی هم‌آفرینی ایران آینده» بر مشارکت نخبگان، رسانه‌ها و مردم برای خلق تصویر ایران آینده تأکید کرد و پنج تصویر ایران آینده شامل ایران بزرگ، مردمی، نوآفرین، ثروتمند و تاب‌آور را تشریح کرد. بابک نگاهداری در این نشست تصریح کرد: یک بعد مباحثی که امروز ارائه می‌دهیم این است که اصحاب رسانه کمک کنند تا خیزش هم‌آفرینی ایران آینده در عموم مردم شکل گیرد و از طرف دیگر ما رسانه‌ها را به عنوان همیار ایران آینده می‌بینیم ...

۴۶ سال بعد از انقلاب اسلامی

انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ نفع‌ها باعث تغییر نظام سیاسی کشور شد بلکه تأثیرات عمیق و گسترده‌ای بر جنبه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی ایران گذاشت. این انقلاب به رهبری امام‌خمینی(ره) و با مشارکت اقشار مختلف مردم با هدف ایجاد یک نظام اسلامی و تحقق آرمان‌های آزادی، استقلال و عدالت اجتماعی شکل گرفت. یکی از مهم‌ترین دستاوردهای انقلاب اسلامی، تأسیس نظام جمهوری اسلامی ایران بود. این نظام براساس آرای عمومی و با مشارکت مردم شکل گرفت و به آنها حق تعیین سرنوشت و مشارکت در امور کشور را اعطا کرد.

مسیر پر چالش توسعه صنعتی ایران

انقلاب‌های صنعتی و تحولات ناشی از آنها در ایران و تأثیراتی که بر توسعه صنایع کشور داشته قابل ارزیابی است. انقلاب صنعتی اول متقارن با فروپاشی صفویان به عنوان یکی از بانی‌ترین دوره‌های حکومت پسر از ورود اسلام به ایران بوده است. پس از آن، تحولات گسترده و تغییرات عظیمی در صحنه سیاست داخلی کشور اتفاق می‌افتد و اولین انقلاب صنعتی مقارن با دوره‌های افشاریان و زندیان و اوایل دوره قاجاریان است.

دغدغه و امیدهای مسوولان در فجر چهل و ششم

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دهه مبارک فجر با درخواست رئیس قوه قضاییه برای عفو یا تخفیف و تبدیل مجازات بیش از ۳ هزار نفر از محکومان محاکم عمومی و انقلاب، سازمان قضایی نیروهای مسلح و تعزیرات حکومتی موافقت کردند. ایشان همچنین در دیدار جمعی از فرماندهان نیروی هوایی و پدافند ارتش، اعلام کردند: اولاً مذاکره با آمریکا هیچ تأثیری در رفع مشکلات کشور ندارد این را باید ما درست بفهمیم؛ این‌چنین به ما و نمودن‌کنند که اگر نشستیم پشت میز مذاکره با آن دولت، فلان مشکل یا فلان مسأله حل می‌شود. نخیر؛ از مذاکره با آمریکا هیچ مشکلی حل نمی‌شود. ما در دهه ۹۰

نشستیم با آمریکا مذاکره کردیم. حدود دو سال یک معاهده‌ای هم تشکیل شد. در این معاهده طرف ایرانی خیلی هم سخاوتمند به خرج داد و به طرف مقابل خیلی امتیاز داد. اما همان معاهده را آمریکایی‌ها عمل نکردند. همین شخصی که الان سر کار است، معاهده را پاره کرد. در مورد سازمان ملل هم یک استخوانی لای زخم گذاشتند که مثل تهدیدی همیشه بالای سر ایران وجود داشته باشد. رهبر معظم انقلاب در ادامه تأکید کردند: خب این تجربه است دیگر؛ از این تجربه استفاده کنیم. امتیاز دادیم، مذاکره کردیم، امتیاز دادیم، کوتاه آمدیم اما نتیجه‌ای که مقصودمان بود به دست نیاوردیم.

حمایت مسکنی از اقشار محروم

اسلامی در حوزه مسکن، دستاوردها، چالش‌ها و سیاست‌های اجرا شده مورد بررسی قرار می‌گیرد. در دوران پهلوی کمبود مسکن و مهاجرت گسترده به شهرها موجب افزایش حاشیه‌نشینی شد. براساس گزارش‌های موجود، بیش از ۶۰ درصد از کارگران فاقد مسکن بودند و سکونت‌گاه‌های غیررسمی در اطراف شهرهای بزرگ شکل گرفته بود. دولت پهلوی وعده‌های متعددی برای حل بحران مسکن داد؛ از جمله تأسیس اتحادیه تعاونی مرکزی مسکن کارگران اما این اقدامات ناکارآمد بود و مشکل مسکن همچنان باقی ماند.

«جهان صنعت»- مسکن، به عنوان یکی از نیازهای اساسی انسان، همواره مورد توجه سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان اقتصادی بوده است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، جمهوری اسلامی ایران در راستای تحقق عدالت اجتماعی، سیاست‌های متعددی را برای خاندان کردن اقشار مختلف جامعه به‌ویژه کارگران و دهک‌های کم‌درآمد اجرا کرد. با این حال، رشد جمعیت، مهاجرت به شهرها و تحولات اقتصادی سبب شد که مسکن همچنان به عنوان یکی از چالش‌های اساسی کشور باقی بماند. در این گزارش، عملکرد دولت‌های مختلف پس از انقلاب



گفت‌وگوی «جهان صنعت» با دبیر انجمن ژغال سنگ
**برنامه‌های بلندمدت
فدای سود کوتاه‌مدت!**



ماهوره‌های ایرانی در مدار افتخار

سر مقاله

بر واقعیت‌ها و حقایق چشم‌نبدیم

نادر کریمی جونی

یادداشت

دست‌آورد مبنایی- شناختی
انقلاب اسلامی در کسب
امر استقلال سیاسی
عباسعلی رهبر

یادداشت

ققنوس زخم‌خورده
صنعت ایران
سید دانیال موسوی

یادداشت

اهمیت امنیت
انرژی؛ مقایسه
ایران و قطر
امین گودرزوند

یادداشت

آیاسبک
ایرانی صنعت
وجود دارد؟
بهروز اردوان

MANA ENERGY
مانا انرژی

مانا انرژی بزرگ‌ترین شرکت دانش
بنیان تولید کننده پنل‌های خورشیدی

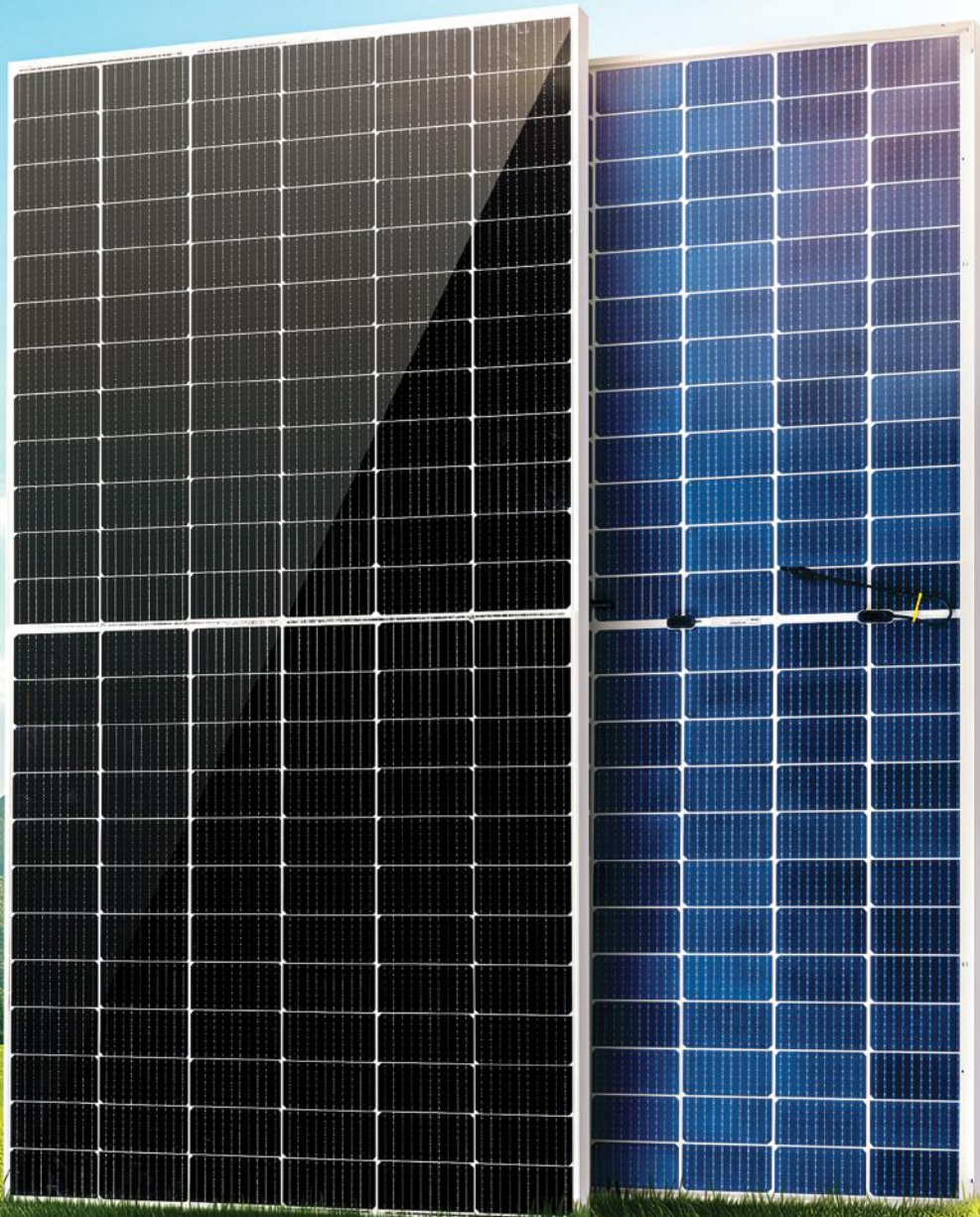
استاندارد های بین‌المللی
محصولات با فناوری‌های روز دنیا

۲۳۰۰ مگاوات سالانه

ظرفیت تولید پنل خورشیدی

راه‌های ارتباطی

آدرس: تهران، بلوار سعادت آباد،
خیابان جمشیدی، پلاک ۴،
طبقه ۵
کد پستی: ۱۹۹۸۷۳۳۹۱۰
تلفن: ۲۱-۷۹۱۵۷۰۰۰ (+۹۸)
نمابر: ۲۱-۲۲۱۳۷۲۹۴ (+۹۸)



دغدغه و امیدهای مسوولان در فجر چهل و ششم

■ با آمریکا مذاکره نمی کنیم



رهبر معظم انقلاب اسلامی در دهه مبارک فجر با درخواست رییس قوه قضاییه برای عفو یا تخفیف و تبدیل مجازات بیش از ۳ هزار نفر از محکومان محاکم عمومی و انقلاب، سازمان قضایی نیروهای مسلح و تعزیرات حکومتی موافقت کردند. ایشان همچنین در دیدار جمعی از فرماندهان نیروی هوایی و پدافند ارتش، اعلام کردند: اولا مذاکره با آمریکا هیچ تأثیری در رفع مشکلات کشور ندارد. این را باید ما درست بفهمیم؛ اینجو به ما وانمود نکنند که اگر نستشیم پشت میز مذاکره با آن دولت، فلان مشکل یا فلان مساله حل می‌شود. نخیر؛ از مذاکره با آمریکا هیچ مشکلی حل نمی‌شود. ما در دهه ۹۰ نستسیم با آمریکا مذاکره

کردیم حدود دو سال یک معاهده‌ای هم تشکیل شد. در این معاهده طرف ایرانی خیلی هم سخاوت به خرج داد، و به طرف مقابل خیلی امتیاز داد اما همان معاهده را آمریکایی‌ها عمل نکردند. همین شخصی که الان سر کار است، معاهده را پاره کرد. در مورد سازمان ملل هم یک استخوانی لای زخم گذاشتند که مثل تهدیدی همیشه بالای سر ایران وجود داشته باشد. رهبر معظم انقلاب در ادامه تأکید کردند: خب این تجربه است دیگر؛ از این تجربه استفاده کنیم. امتیاز دادیم، مذاکره کردیم، امتیاز دادیم، کوتاه آمدیم اما نتیجه‌ای که مقصودمان بود به دست نیاوردیم. با یک چنین دولتی مذاکره نباید کرد، مذاکره کردن عاقلانه نیست، هوشمندانه نیست و شرافتمندانه نیست.

■ به دنبال سلاح هسته‌ای نیستیم



مسعود پز شک‌کیان ، رییس جمهوری کشورمان نیز روز ۱۸ بهمن در آیین سلام سفرا تأکید کرد: ما انقلاب کردیم که آزاد

زندگی کنیم، ما انقلاب کردیم که مردم براساس لیاقت، شایستگی و توانایی‌های خود رشد کنند و در صلح و آرامش باشند. وی در بخشی از صحبت‌های خود تصریح کرد: جنگ به نفع ما نیست، ما به دنبال سلاح هسته‌ای نستیم این فتوای رهبر انقلاب اسلامی است. حتی کسانی که در این کشور ادعا می‌کنند هم

نمی‌توانند ما را به سمت سلاح هسته‌ای ببرند چراکه در دکترین نظام جمهوری اسلامی ایران قتل‌عام انسان‌های بیگناه به هیچ‌وجه پذیرفته نیست.

رییس جمهور اظهار داشت: خواهان ارتباط صمیمی و دوستانه با تمام سفرای کشورهای حاضر هستیم تا بتوانیم تجربیات را به یکدیگر منتقل کنیم، ما با هم می‌توانیم این کره خاکی را حفظ کنیم، فرصت طلایی برای زندگی داریم و بهتر است این زندگی را در کنارهم و شاد و سالم و با مروت انجام دهیم.

■ امنیت سرمایه‌گذار را حفظ کنیم



غلامحسین محسنی اژه‌ای، رییس قوه قضاییه نیز در سفر به استان لرستان با بیان اینکه در این شرایط و با وجود اِسن ظرفیت‌ها و امکانات باید برای رفع مشکلات دست‌به‌دست هم بدهیم، اعلام کرد: مردم ایران مردم بزرگواری هستند و کوتاهی‌های ما را می‌بینند و تحمل می‌کنند اما در پیشگاه وجدان‌مان ما باید خودمان را سرزنش کنیم.

یکی از چیزهایی که در روز قیامت انسان حسرتش را می‌خورد این است که ظرفیت و امکان بود اما در این جایگاه توانستیم خدمتی کنیم و وقت‌مان را صرف حاشیه‌ها کردیم. اژه‌ای با بیان اینکه بنده اعتقاد این است و سالیان سال به‌ویژه از زمانی که در این مسوولیت قرار گرفته‌ام تأکید داشتم که مشکلات اقتصادی را بدون مردم نمی‌توانیم حل کنیم، افزود: مشکلات اقتصادی بدون مردم اگر هم حل شود پرهزینه و زمان‌بر است.

رییس عدلیه تصریح کرد: اگر سرمایه‌گذار سرمایه‌گذاری کرد ما باید امنیتش را حفظ کنیم و برای اینکه انگیزه داشته ما باید حرمت نگه داریم و اینجا کار سه قوه است. نمی‌شود ما شخصیت و حرمت کسی را حفظ نکنیم توقع هم داشته باشیم که سرمایه‌گذاری کند. وی عنوان کرد: برای هر کاری لازم نیست الزاما فرد «نماز شب‌خوان» باشد؛ اگر هم متخصص، هم دلوسز، هم خیرخواه و هم حاضر به فداکاری باشد خیلی خوب است اما بالاخره اگر شرایط سرمایه‌گذاری را دارد و برای دیگری مضر نیست باید به او کمک کنیم.

■ باید خروجی وفاق مشخص باشد



محمدباقر قالیباف، رییس مجلس شورای اسلامی در نشست مشترک سران قوا، گفت: همانطور که امام(ره) فرمودند، وحدت رمز پیروزی است و همین وحدت رمز تداوم انقلاب هم هست؛ حالا اسمش را وحدت، همدلی یا انسجام و وفاق بگذاریم، باید وحدت و وفاق شاخص‌گذاری شود تا گره‌ای از مشکلات مردم باز کند. ما همیشه به یاد امام، شهدا و مردم هستیم و در همه جلسات سران قوا، مصمم هستیم مشکلات را حل کنیم. اولویت ما معیشت و رشد اقتصادی است. اگر این هدف را پیش بردیم معلوم می‌شود واقعا وحدت و وفاق داریم.

وی همچنین در این نشست گفت: هر اسمی همچون وحدت، وفاق و همدلی می‌خواهیم بگذاریم اما خروجی آن باید مشخص شود. دوستان گفتند که این جلسه برای همدلی حل مشکل مردم است پس از نصیحت بگدریم؛ اینجا ما همه مسوولیم و باید کاری انجام بدهیم. همه دنبال انجام کارهای مهم و فوری باشیم و از کارهای حاشیه‌ای پرهیز کنیم.

رییس مجلس با اشاره به تأکیدات رهبری در موضوع تنقیح قوانین نیز گفت: در مجلس دوازدهم دنبال این هستیم که تنقیح را به سامان برسانیم؛ ۱۲ هزار قانون وجود دارد که بعضا با هم متضاد بوده و منسوخ شدند که خیلی از عدم شفافیت و فسادها در تعارض‌هاست لذا به دنبال این هستیم که همه ۱۲ هزار قانون به یک‌سوم تقلیل پیدا کند.

■ جیع زدن شجاعت نمی‌خواهد



محمدجواد ظریف، معاون راهبردی رییس جمهوری درخصوص وفاق بین سران قوا و مجموعه حاکمیت برای حل مشکلات مردم و غلبه بر بحران‌های امروز کشور، تأکید کرد: مبنای وفاق، منافع ملی و منافع مردم است، همه باید بپذیریم که برای منافع ملی کار می‌کنیم و به دنبال کف و سوت و تشویق هم نباشیم، معمولا منفعت شخصی و منفعت مردم در یکجا قابل جمع نیست و باید بین این دو یکی را انتخاب کنیم.

معاون راهبردی رییس جمهور گفت: باید در اقدامات و تلاش‌های خود منافع مردم را مبنای کار قرار دهیم و اینکه آیا کاری که در حال انجام آن هستیم به نفع مردم و حل مشکلات جامعه هست یا خیر.

وی افزود: فحش‌ها که در مسیر حل بحران‌ها و مشکلات مردم و ایجاد وفاق و پایان دادن به اختلافات می‌خوریم، مثل حباب روی آب است و می‌رود اما آنچه به نفع مردم است، ماندنی است. وی ادامه داد: توافق کردن برای حل مشکلات و غلبه بر بحران‌ها شجاعت می‌خواهد، جیع زدن نمی‌خواهد، جیع زدن یک خنجره قوی می‌خواهد که من هم دارم. در تظاهراتی که قبل از انقلاب در آمریکا شرکت می‌کردم، هر وقت بلندگو نبود من سخنگو می‌شدم، چون نعره من از هر فحشی که آنها می‌دادند و می‌گفتند به خانه بروید (Go home) بالاتر بود. معاون راهبردی رییس‌جمهور در پایان تأکید کرد: همه می‌توانیم جیع بزنیم، جیع زدن شجاعت نمی‌خواهد، وفاق شجاعت می‌خواهد، فکر کردن به منافع ملی و منفعت مردم شجاعت می‌خواهد.

■ فشار حداکثری یک تجربه شکست خورده است



سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران به اقدام ترامپ در امضای یادداشت ریاست‌جمهوری و احیای سیاست «فشار حداکثری» واکنش نشان داد. عراقچی در حساب کاربری خود در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: آنچه «فشار حداکثری» خوانده می‌شود، یک تجربه شکست خورده است. تکرار آن فقط بار دیگر به «مقاومت حداکثری» منجر می‌شود. افراد زیر که جای آن «عقلانیت حداکثری» را انتخاب می‌کنند.

وزیر خارجه ایران در ادامه نوشت: علاوه بر اینکه ایران یکی از طرف‌های متعهد در NPT و دیگر اسناد جهانی منع اشاعه است، قبلا به صراحت اعلام کرده است که «ایران تحت هیچ شرایطی به دنبال جست‌وجو، تولید یا دستیابی به سلاح هسته‌ای نخواهد بود.» او تصریح کرد که «دستیابی به تضمین‌های عملی مبنی بر اینکه ایران به سلاح هسته‌ای نخواهد رسید دشوار نیست، مشروط بر اینکه متقابلا تضمین‌های عینی برای خاتمه موثر اقدامات

خصمانه علیه ایران- از جمله فشارهای اقتصادی و تحریم‌ها- ارائه شود.

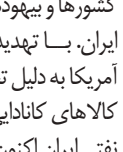
■ خبر خوش همتی برای شرکت‌های خصوصی



عبدالنصر همتی، وزیر امور اقتصادی و دارایی از امضای اولین ضمانتنامه دولتی با هدف حمایت از حضور یک شرکت ایرانی در یک پروژه بین‌المللی خبر داد. همتی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: اولین ضمانتنامه دولتی را با هدف حمایت از حضور یک شرکت ایرانی در یک پروژه بین‌المللی امضا کردم. وی اظهار کرد که این امر شروعی خوب برای پشتیبانی از حضور شرکت‌های توانمند خصوصی ایرانی در پروژه‌های بین‌المللی، خصوصا کشورهای همسایه برای صادرات خدمات فنی و مهندسی است.

همتی همچنین در واکنش به اعمال تعرفه‌های گمرکی دونالد ترامپ، رییس‌جمهور آمریکا نوشت: لغو تحریم‌های نفتی ایران اکنون بیش از هر زمان دیگری اهمیت اقتصادی دارد. وی با بیان اینکه، سهم دلار در مجموع ذخایر جهانی از ۴۵ درصد در سال ۲۰۱۶ به ۵۸ درصد رسیده است، گفت: ترامپ هم قبل از انتخاب شدن، دلیل ضعف دلار را سیاست اشتباه آمریکا در تحریم کشورها اعلام کرد. تمرکز دولت آمریکا بر تعرفه‌های تجاری، نشان دیگری است از شکست سیاست تحریم کشورها و بیپرده بودن تکرار فشار حداکثری علیه ایران. با تهدید کانادا مبنی بر نفروختن نفت به آمریکا به دلیل تعرفه ۲۵ درصدی که از دیروز روی کالاهای کانادایی اعمال می‌شود، لغو تحریم‌های نفتی ایران اکنون بیش از هر زمان دیگری اهمیت اقتصادی دارد.

■ در صنعت، ۳۰۰ همت از دست رفته است



سیدمحمد آتابک، وزیر صمت که به خراسان رضوی سفر کرده بود، در مراسم رونمایی از طرح پوش گاز اظهار کرد: باید از دو جنبه به این موضوع نگاه کنیم؛ اول تولید انرژی و دوم صرفه‌جویی در مدیریت مصرف. در تولید انرژی، دولت در دوره چهاردهم قدم‌های خوبی برداشته است و نزدیک به ۳۰ هزار مگاوات انرژی

تجدیدپذیر وارد مدار خواهد شد. همچنین در نیروگاه‌های سیکل ترکیبی و گازی نیز پروژه‌هایی در دست تکمیل است که ظرفیت کشور را افزایش خواهد داد. این ظرفیت‌ها سالانه بین یک‌کونیوم تا دودرصد افزایش پیدا کرده، در حالی که مصرف متوسط انرژی شش درصد افزایش یافته است.

وی افزود: از نظر میانگین مصرف انرژی، کشور ما از بسیاری از کشورهای دنیا مصرف بالاتری دارد و هرچقدر بخواهیم تولید انرژی را افزایش دهیم، اگر مصرف را کنترل نکنیم، از ناترازی انرژی خارج نخواهیم شد. ایده بسیار خوبی از جمله طرح مردمی‌سازی مصرف گاز در استان اجرا شده است. در صنعت، ۳۰۰ هزار میلیارد تومان در سال جاری به دلیل عدم‌النفع از دست رفته است. درآمد تولید، اثرگذارترین پولی است که در چرخه اقتصاد کشور وجود دارد و با ایجاد مشکلات در تولید، نقدینگی کشور با مشکلاتی روبه‌رو خواهد شد.

■ در تعیین دستمزد تورم را لحاظ می‌کنیم



احمد میدری، وزیر کار، تعاون و رفاه اجتماعی از وجود عمیلیون نفر شاغل در کشور خبر داد که فاقد پوشش بیمه‌ای هستند و گفت: از این تعداد ۲ میلیون نفر در مشاغل اینترنتی فعالیت دارند و با آیین‌نامه‌ای که در دولت نوشته‌ایم، ورود آنها به بیمه‌های اجتماعی را تسهیل خواهیم کرد. میدری همچنین به موضوع تعیین دستمزد به عنوان یکی از بحث‌های چالش‌برانگیز اشاره کرد و گفت: در ایران از سال ۱۳۳۰ تا به امروز تعیین دستمزد به شکل سه‌جانبه‌گرایی صورت گرفته است و ما مساله را ساده‌سازی کردیم، در حالی که این مساله برای ما مشکل‌ساز شده است.

میدری ادامه داد: دیدگاه کارشناسی بسیاری از کارشناسان این است که وقتی مزد را به اندازه تورم بالا می‌بریم، به خروج از رکود کمک می‌کنیم چون مشکل ما تنها تورم نیست، رکود اقتصادی هم هست. وزیر کار سبب معیشت کارگران را متأثر از تورم دانست و گفت: این تورم را حتما در تعیین مزد ۱۴۰۴ لحاظ می‌کنیم ولی اینکه چقدر کمتر یا بالاتر از تورم باشد، مشخص نیست.

دستاورد مبنایی – شناختی انقلاب اسلامی در کسب امر استقلال سیاسی



هوشنگ انصاری را مامور تشکیل کابینه کند، موفق نشد. حسین فردوست در بخشی از خاطرات خود، با اشاره به ملاقات خویش با ترات، رییس اطلاعات انگلیس در ایران و ناراحتی او از اینکه محمدرضا به رادیوهای آلمان گوش می‌کند و از روی نقشه‌های آنها جنگ جهانی دوم را دنبال می‌کند، می‌گوید: «پس از بازگشت، جریان را به محمدرضا گفتم، او شدیدا جا خورد و پرسید: «انگلیسی‌ها از کجا می‌دانند که من به رادیو گوش می‌دهم؟! فردا اول وقت با ترات تماس بگیر و بگو محمدرضا نقشه‌ها را پاره کرد و به هیچ رادیویی هم گوش نخواهد کرد، مگر رادیوهایی که ترات اجازه دهد.

انقلاب اسلامی و تحول در امر استقلال سیاسی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، اولین و اساسی‌ترین نتیجه‌ای که به دست آمد قطع دست‌آیادی شرق و غرب از کشور بود. خود ملت مسوولان را انتخاب کردند و یکی از اصول مهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران استقلال،

است» می‌فرمایند: «اگر اسلام و حکومت اسلامی آنطوری که دلخواه ماست تحقق پیدا کند کارها اصلاح می‌شود. لکن ما اول باید اساس مملکتمان را درست کنیم. اگر استقلال کشور را درست نکنیم کارها درست نخواهد شد.»

لازم به ذکر است که حضرت امام به طور صریح تذکر می‌دهند که: «فرهنگ، اساس استقلال و ملیت یک ملت است و هم بعد از انقلاب به کرات تذکر داده‌اند از جمله در تاریخ (۱۱ / ۷ / ۶۷) در پیام بازسازی کشور چنین شروع می‌فرمایند: «بر هیچ یک از مردم و مسوولان پوشیده نیست که دوام و قوام جمهوری اسلامی ایران را پایه سیاست نه شرقی نه غربی استوار است و عدول از این سیاست، خیانت به اسلام و مسلمین و باعث زوال عزت و اعتبار و استقلال کشور و ملت قهرمان ایران خواهد بود.»

مقام معظم رهبری هم در مورد استقلال سیاسی کشور اشاره داشته‌اند که انقلاب آمد استقلال کامل سیاسی را به کشور داد. یعنی امروز در این دنیای بزرگ، در میان این قدرت‌های بزرگ، یک قدرت وجود ندارد که بتواند ادعا کند خواست‌ او، اراده او بر اراده مسوولان کشور یا ملت ایران اندک تأثیری دارد. این نکته‌به خصوص –یعنی ایستادگی، استقلال، عزت سیاسی – بیشترین جذابیت را برای ملتها دارد. اینکه می‌بینید ملتها نسبت به ملت بزرگ ایران احساس احترام می‌کنند،بخش عمده‌اش مربوط به این قسمت است: استقلال سیاسی.

شعار استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی ابتکار امام(ره) بوده است که بنابر فرمایش مقام معظم رهبری، هنر بزرگ امام بزرگوار ما این بود که چارچوب محکمی را برای این انقلاب به وجود آورد و نگذاشت این انقلاب در هاضمه قدرت‌ها و جریان‌های سیاسی مسلط هضم شود. شعار «نه شرقی، نه غربی، جمهوری اسلامی»، یا شعار «استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی» که تألیف امام و خط اشاره انگشت ایشان در دهان مردم انداخت، معنایش این بود که این انقلاب متکی به اصول ثابت و مستحکمی است که نه به اصول سوسیالیسم اردوگاه آن روز شرق ارتباطی دارد، نه به اصول سرمایه‌داری لیبرال اردوگاه غرب. علت

اینکه شرق و غرب با این انقلاب دشمنی کرده‌اند و سرسختی نشان داده‌اند، همین بود. رهبری انقلاب نبودن استقلال را اینگونه ترسیم می‌کنند که هویت ملی را از مردم آن کشور می‌گیرد، افتخارات را از آنها می‌گیرد، سابقه تاریخی را از آنها می‌گیرد، منافع مادی آنها را چپاول می‌کند، هویت فرهنگی و زبان آنها را هم می‌گیرد. این وضع تسلط یک قدرت بر یک کشور است. در پایان باید گفت که بنا بر فرمایش مقام رهبری همه دولت‌های مستکبر خبیث دنیا می‌خواهند جمهوری اسلامی را نابود کنند و از بین ببرند و هیچ غلطی نتوانست‌اند بکنند. دلیل اقتدار جمهوری اسلامی همین بقای جمهوری اسلامی در این چهار دهه است. با این فضای نامساعد، با این وضعیت نامساعد، با این دشمنی‌های بزرگ، جمهوری اسلامی زنده است بنابراین، این نشان‌دهنده این است که این نهال، امروز به درخت تناوری تبدیل شده که نمی‌توانند آن را از جای خودش تکان بدهند. این بنا، بنای بسیار رفیع و مستحکمی است و قوی‌تر هم خواهیم شد. این را شما بدانید! جمهوری اسلامی قوی‌تر خواهد شد البته نیاز است یک بازخوانی مثبت‌گرایانه بر روش‌های بسط فرهنگ متعالی برآمده از انقلاب اسلامی داشته باشیم.

فرهنگ متعالی با تأکید بر فرهنگ خودباوری، استقلال، نوع‌دوستی، ایثار و شهادت ضمن توجه به تسهیل کنش‌های هدفمند اجتماعی، کاهش هزینه تعاملات و قراردادهای اجتماعی می‌تواند در خلق، گسترش و تثبیت سرمایه اجتماعی در جوامع اسلامی نقشی کلیدی ایفا کرده و زمینه بسط این مفهوم را در جامعه فراهم آورد. این فرهنگ می‌تواند با عنایت به گسترش روحیه برادری اسلامی و دیگر خواهی، افزایش اعتماد متقابل به افراد جامعه اسلامی را به ارمان آورد. همچنین گسترش مشارکت عمومی و همکاری اجتماعی از سوی همگان برای حفظ حدود و ثغور جامعه اسلامی از نتایجی پربار این فرهنگ است که نقش مهمی در تحقق سرمایه اجتماعی در جوامع اسلامی خواهد داشت.

*** عضو هیات علمی دانشگاه علامهطباطبایی**

بزرگ‌ترین عرضه اولیه تاریخ فرابورس ایران با عرضه سهام شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی

حرکت مستمر بانک ملی ایران در مسیر واگذاری‌ها



حرکت مستمر بانک ملی ایران در مسیر واگذاری‌ها و خروج از بنگاهداری نشان از قرار گرفتن این بانک در مسیر یک نظام اقتصادی مدرن است. در نظام اقتصادی مدرن، بانک‌ها به عنوان نهادهای واسطه‌ای میان سپرده‌گذاران و سرمایه‌گذاران عمل می‌کنند. وظیفه اصلی آنها تأمین مالی، ارائه تسهیلات، مدیریت نقدینگی و کمک به توسعه اقتصادی است.

با این حال، در اقتصاد ایران، بانک‌ها به دلایل مختلف از جمله سیاست‌های حمایتی، بدهی‌های معوق و عدم وجود بسترهای مناسب برای واگذاری، به مالکیت گسترده‌ای بر شرکت‌های تولیدی، صنعتی و خدماتی دست یافته‌اند. این وضعیت باعث شده بانک‌ها از وظایف اصلی خود فاصله بگیرند و منابع مالی آنها به جای تأمین نیازهای تولید و اشتغال، در مدیریت شرکت‌های غیربانکی درگیر شود.

از همین رو، مقام معظم رهبری بارها بر ضرورت خروج بانک‌ها از بنگاهداری تأکید داشته و این سیاست به یکی از اولویت‌های دولت چهاردهم و تکالیف قانونی بانک‌ها تبدیل شده است. اجرای این سیاست، علاوه بر بهبود کارکرد بانک‌ها و افزایش شفافیت مالی، باعث کاهش فساد، هدایت صحیح نقدینگی و رشد سرمایه‌گذاری در کشور خواهد شد.

■ **پس از سازند، نیشکر هم واگذار شد**
بانک ملی ایران در اقدامی تاریخی، بزرگ‌ترین عرضه اولیه تاریخ فرابورس ایران را با عرضه سهام شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی رقم زد. در این عرضه، بیش از ۱/۳ میلیون کد معاملاتی مشارکت کردند و ارزش بازاری شرکت به ۵۰ هزار میلیارد تومان رسید.

بانک ملی ایران پیش از این نیز سهام پتروشیمی سازند را با موفقیت واگذار کرده و ۳۶ هزار میلیارد تومان از دارایی‌های مازاد خود را به بخش خصوصی منتقل کرده است. براساس برنامه‌های آینده، سایر شرکت‌های زیرمجموعه بانک نیز در صف واگذاری قرار دارند.

بانک ملی ایران این اقدامات پیش‌تازانه را در عرصه خروج از بنگاهداری در راستای هموار کردن مسیر برای چابک‌سازی بانک و ایجاد زمینه لازم برای ایفای نقش هر چه بیشتر در حمایت از بخش تولید انجام داده است.

■ **خروج از بنگاهداری، یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر**

رهبر معظم انقلاب اسلامی در سال‌های اخیر به دفعات بر ضرورت خروج بانک‌ها از بنگاهداری تأکید کرده‌اند. ایشان معتقدند که ورود بانک‌ها به حوزه تصدی‌گری اقتصادی باعث انحراف منابع بانکی از مسیر اصلی خود می‌شود و بانک‌ها را از ایفای نقش تسهیل‌کننده مالی به نهادهایی تصدی‌گر تبدیل می‌کند که نه تنها کمکی به رشد اقتصادی نمی‌کنند، بلکه خود به مانعی برای پیشرفت تبدیل می‌شوند.

از نظر مقام معظم رهبری، بانک‌ها باید منابع خود را در مسیر توسعه کسب‌وکارهای کوچک و متوسط (SMEs) و تسهیلات‌دهی به بخش‌های تولیدی و زیربنایی قرار دهند تا چرخ اقتصادی کشور به درستی به حرکت درآید. این رویکرد هم‌راستا با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است که بر کاهش تصدی‌گری دولت و نهادهای عمومی تأکید دارد.

دولت چهاردهم به عنوان یکی از اولویت‌های اساسی خود، اجرای سیاست مولدسازی دارایی‌ها و واگذاری بنگاه‌های تحت مالکیت بانک‌ها را در دستور کار قرار داده است. وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی و سازمان خصوصی‌سازی به صورت مشترک در این مسیر حرکت کرده‌اند تا بانک‌ها را ملزم به واگذاری شرکت‌های غیربانکی کنند.

این سیاست از دو جنبه حائزاهمیت است: ۱- کاهش تعارض منافع بانک‌ها در حوزه تأمین مالی و تصدی‌گری صنعتی ۲- افزایش منابع بانک‌ها برای ارائه تسهیلات به پروژه‌های اولویت‌دار ملی براساس قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و

ارتقای نظام مالی کشور، قانون برنامه ششم توسعه و مصوبات مختلف هیأت وزیران، بانک‌ها مکلف به فروش دارایی‌های مازاد و خروج از بنگاهداری شده‌اند. بانک مرکزی با ابلاغ مقرراتی، بانک‌هایی که در این مسیر تعلل کنند را با محدودیت‌های نظارتی و جریمه‌های مالی مواجه می‌کند.

■ **مزایای خروج از بنگاهداری برای بانک ملی ایران**

خروج بانک ملی ایران از بنگاهداری با واگذاری دارایی‌های بزرگی مانند پالایشگاه سازند و شرکت نیشکر هفت‌تپه، نه تنها باعث افزایش شفافیت مالی در این بانک بزرگ دولتی می‌شود، بلکه امکان تمرکز بیشتر بر مأموریت اصلی بانک، یعنی ارائه خدمات مالی و اعتباری را فراهم می‌کند.

با کاهش وابستگی به دارایی‌های غیرمولد و سرمایه‌گذاری‌های غیرمرتبط، بانک ملی می‌تواند منابع خود را به سمت حمایت از تولید، صنایع کوچک و متوسط و تسهیل تأمین مالی برای کسب‌وکارهای ایرانی سوق دهد که این امر نقش مهمی در افزایش نقدینگی و رونق اقتصادی کشور خواهد داشت.

واگذاری شرکت‌های بزرگی مانند نیشکر

هفت‌تپه و پالایشگاه سازند به بخش خصوصی، بهبود بهره‌وری این بنگاه‌ها را به همراه خواهد داشت. بانک‌ها به دلیل ماهیت خود، توانایی لازم برای مدیریت بنگاه‌های اقتصادی را ندارند و حضور آنها در چنین شرکت‌هایی، نه تنها موجب بروز ناکارآمدی و زیان‌های مالی شده، بلکه تعارض منافع و عدم شفافیت را افزایش داده است.

خروج بانک ملی ایران از بنگاهداری به معنای بازگرداندن این شرکت‌های مهم به بخش خصوصی و ایجاد زمینه‌ای برای مدیریت تخصصی و حرفه‌ای آنهاست. این امر می‌تواند باعث افزایش کارایی، رشد تولید، ایجاد اشتغال پایدار و بهبود وضعیت معیشتی کارکنان این مجموعه‌ها شود.

علاوه بر این، کاهش تصدی‌گری بانک ملی ایران در بخش‌های غیرمرتبط با بانکداری، زمینه‌ساز تقویت ثبات مالی این بانک خواهد شد. منابعی که تاکنون در دارایی‌های غیرمولد و پروژه‌های بلندمدت قفل شده بودند، می‌توانند به تأمین مالی بخش‌های کلیدی اقتصاد اختصاص یابند. این تغییر رویکرد به بانک ملی کمک می‌کند تا نقش محوری خود را در حمایت از تولید، افزایش تسهیلات‌دهی و تقویت رشد اقتصادی

کشور ایفا کند. خروج بانک ملی از بنگاهداری باعث بهبود سلامت نظام بانکی و کاهش بار مالی دولت خواهد شد که در نهایت به نفع کلیت اقتصاد کشور و مردم خواهد بود.

■ **بانک ملی ایران با عزم راسخ در مسیر خروج از بنگاهداری؛ گامی قاطع برای تمرکز بر بانکداری حرفه‌ای**

بانک ملی ایران با اراده‌ای قاطع و عزمی جزم، مسیر خروج از بنگاهداری را با قدرت ادامه می‌دهد. این بانک به عنوان یکی از مهم‌ترین نهادهای مالی کشور، تمامی ظرفیت‌ها و توان خود را برای اجرای این سیاست راهبردی بسیج کرده است. باور و تعهد مدیران و کارکنان بانک ملی نسبت به این تحول، نشان‌دهنده تصمیمی جدی و غیرقابل بازگشت برای تمرکز بر مأموریت اصلی بانک، یعنی ارائه خدمات مالی کارآمد و حمایت از تولید و کسب‌وکارهای ایرانی است.

واگذاری دارایی‌های بزرگی مانند پالایشگاه سازند و شرکت نیشکر هفت‌تپه، نقطه عطفی در این مسیر محسوب می‌شود اما این تنها آغاز راه است. بانک ملی ایران با رویکردی هوشمندانه و

آینده‌نگر، برنامه خروج از بنگاهداری را به صورت نظام‌مند و هدفمند پیش می‌برد. این تصمیم نه تنها موجب افزایش شفافیت، کارآمدی و سلامت مالی بانک خواهد شد بلکه زمینه‌ساز توسعه بخش خصوصی، رشد اقتصادی و افزایش بهره‌وری دارایی‌های ملی نیز خواهد بود. بانک ملی ایران با این اقدام الگویی برای سایر بانک‌ها و نهادهای مالی کشور خواهد شد و نقش خود را به عنوان پیشگام اصلاحات اقتصادی بیش از پیش تثبیت می‌کند.

در پایان یادآور می‌شود هماهنگی کامل میان تمامی ارکان بانک، نشان‌دهنده آن است که این تصمیم یک سیاست مقطعی یا نمادین نیست بلکه یک استراتژی کلان و غیرقابل بازگشت است.

بانک ملی ایران با برنامه‌ریزی دقیق و اجرای منسجم، گام‌به‌گام در جهت تحقق این تحول گام برمی‌دارد. بدون تردید، با ادامه این مسیر، بانک ملی نه تنها موقعیت خود را در نظام بانکی کشور مستحکم‌تر می‌کند بلکه با افزایش توان تسهیلات‌دهی و حمایت از بخش‌های مولد اقتصاد، نقش مؤثرتری در توسعه اقتصادی و اشتغالزایی کشور ایفا خواهد کرد.

دیدگاه

نادر کریمی جونی – در کلیپ‌هایی که

هم اکنون در دست مخاطبان قرار دارد و برخی از آنها پربازدید شده، وضعیت شهرهای بزرگ ایران نظیر ارومیه، سنندج و کرمان که همگی مرکز استان بوده و هستند در قیل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به نمایش گذاشته شده است. کاملاً قابل انتظار است که از دید مخاطب امروزی، آنچه در مورد وضعیت شهرها و مراکز استان‌ها در پیش از وقوع انقلاب اسلامی می‌توان گفت، اصلاً توصیفی از یک شهر نیست و با معیارهای امروزی نمی‌توان آن وضعیت را به نمایشی از یک شهر نسبت داد. به نظر می‌رسد با آن وضعیت، شهرهایی همچون ارومیه را حداکثر می‌توان یک ده بزرگ نامید تا یک شهر در استانداردهای معمول. حتی اگر استانداردهای همان زمان را در نظر بگیریم و برای تطبیق از شهرهایی نظیر انکارا، مسکو و شهرهای اتحاد جماهیر شوروی سابق کمک بگیریم به جز اصفهان، شیراز، تهران و برخی شهرهای شمالی کشور، سایر شهرهای ایران را واقعا نمی‌توان شهر نامید چراکه از معیارهای همان وقت منطقه آسیا، شهرهای کشورمان شرایطی به مراتب نامطلوب‌تر داشته‌اند.

از همین منظر می‌توان نتیجه گرفت که وقتی مراکز استان در زمان حکومت پهلوی، شهرهایی شبیه ده بوده و پیشرفت‌های معمول همان زمان را نداشته‌اند، سایر شهرهای دیگر نیز وضعیتی به مراتب نامطلوب و نامناسب داشته‌اند و با معیارهای همان زمان نیز آنچه در ایران شهر نامیده می‌شد در واقع ده‌ها و روستاهای مجهز به آپارتمان و خودرو بوده که البته آپارتمان و خودرو فقط در مراکز شهرها وجود داشت و هرچه فاصله از مرکز شهر بیشتر می‌شد، وضعیت مناطق بیشتر و عیان‌تر به شرایط روستایی نزدیک‌تر می‌شد. به ویژه آنکه در حاشیه شهرها، بسیاری از ایرانیان محروم و کم‌بضاعت زندگی می‌کردند و محل زندگی‌شان اصلاً شباهتی به

بر واقعیت‌ها و حقایق چشم‌بندیم



حیات خود بر توسعه متوازن کشور و ایجاد عدالت اجتماعی استوار نبوده است چنانکه مظاهر توسعه‌یافتگی به جز در برخی شهرهای ایران مانند تهران و شیراز و کمی هم مشهد به خاطر حجم زائران مذهبی، در سایر شهرها و مناطق روستایی وجود نداشته است. از این واقعیت بدتر، آن است که جهت‌گیری حکومت پهلوی در راستای افزایش میزان توسعه‌یافتگی و پیشرفت کشور نبوده است. این لطیفه قدیمی از زمان گردشگری انگلیسی نقل شده که ایران دارای یک شهر بزرگ (تهران) و یک روستای بزرگ (شیراز) است نشان می‌دهد که این توسعه‌نیافتگی و عقب‌ماندگی شهری از دید خارجیان هم پنهان نمانده بود.

جالب است که پس از انقلاب و با ورود جهاد سازندگی به برخی روستاها، به‌خصوص روستاهایی در سیستان و بلوچستان، روشن شد که مردم این مناطق در طول زندگی خود اصلاً خودرو ندیده بودند و تصور می‌کردند که خودرو، دام جدید است و برای تغذیه در جلوی

خودرو، علوفه می‌ریختند! همچنین اخباری وجود دارد که در ایرانشهر (یکی از شهرهای سیستان و بلوچستان) روز ۲۳ بهمن ۵۷ یعنی یک روز پس از پیروزی انقلاب اسلامی، عده‌ای به نفع باقی‌مانده سلطنت پهلوی تظاهرات کرده بودند در حالی که محمدرضا پهلوی در دی‌ماه ایران را ترک کرده بود.

این نمونه‌ها از آن‌رو گفته شد که تصور نشود اگر حکومت پهلوی برجای مانده بود، همین پیشرفت‌هایی که اکنون مشاهده می‌شود، مشاهده می‌شد. در واقع جهت‌گیری رفتارهای حکومتی در همه ابعاد به‌گونه‌ای نبوده است که بتواند در مورد تعهد پادشاه و همکارانش به توسعه و پیشرفت ایران، خوشبینی و امیدواری ایجاد کند. ممکن است گفته شود که سطح توانایی‌های پادشاه و همکارانش همین کارهایی بود که انجام داده است اما این ادعا صحیح نیست چراکه در همان زمان و چند سال پیش

با هزینه‌های هنگفت برگزار می‌شد، آخرین فناوری‌ها و تجهیزات سخت‌افزاری برای اجرای هرچه بهتر جشن‌ها به منطقه آورده می‌شد. جالب است که درباره همین جشن‌ها همه امکانات و حتی مواد مصرفی مانند غذا و... از خارج از کشور خریداری می‌شد و طراحان، برنامه‌ریزان و رهبران مراسم نیز شرکت‌های اروپایی و آمریکایی بودند یعنی پادشاه برکنار شده حتی در حد برگزاری این جشن به توان داخلی اعتماد و ایمان نداشته است، همچنین به نظر می‌رسد حکومت پهلوی ترجیح می‌داده تا بیش از آنکه تولیدکننده و خلق‌کننده فناوری و تکنولوژی باشد، مصرف‌کننده تکنولوژی باشد و به همین دلیل روند قابل لمس و امیدوارکننده‌ای در زمینه توسعه و افزایش فعالیت و حضور مراکز علمی و دانشگاهی در زمان حکومت پهلوی مشاهده نمی‌شود.

ممکن است این ادعا مطرح شود که سطح علمی آن دوران همین حد ایران بوده و حکومت پهلوی در حقیقت در مرز فناوری و تکنولوژی حرکت می‌کرده است. ادعاکنندگانی که از این نظریه دفاع می‌کنند، می‌گویند وجود کارخانه‌های بزرگ تولید خودرو، فولاد، مس، نساجی و... نشان از همین پیشرفت دارد. اما این همه داستان نیست چراکه همه کارخانه‌های بزرگ و واحدهای صنعتی عظیم از جمله پالایشگاه‌ها و... از سوی ایالات متحده آمریکا، اروپا و معدودی توسط روسیه ساخته شده بودند و توان علمی- فناوری ایرانی در تاسیس و راه‌اندازی آن هیچ نقشی نداشت.

این در حالی است که در همان دهه ۵۰ شمسی ژاپن که در حال ورود به باشگاه کشورهای صنعتی بود از چنان توانی برخوردار بود که با ایران قرار داد تاسیس و راه‌اندازی یک واحد پتروشیمی امضا کرد. یعنی ژاپن که ذخایر نفتی و گازی نداشت متخصصانی تربیت کرده بود که قادر بودند در کشورهای خاورمیانه، واحدهای پتروشیمی تأسیس کنند ولی ایران که تا سال ۵۷، حدود ۶۰ سال از عمر فعالیت استخراج نفت و گازی‌اش می‌گذشت از چنین توانی برخوردار نبود و علاوه بر آن تمامی واحدهای استخراج و پالایشگاهی‌اش توسط متخصصان و مهندسان غیرایرانی اداره و راهبردی می‌شد. ممکن است اکنون ما و همه خوانندگان و مخاطبان این یادداشت از مقامات و عملکرد و رویکردهای آنها دل‌خوشی نداشته باشیم یا نداشته باشند اما ناخوشایندی احساسات و از حقایقی که در سال ۱۳۵۷ مشاهده می‌شد و ایران را به یک روستای بزرگ تبدیل کرده بود، چشم بسته عبور کنیم.

صنایع و همکاری فناورانه بین شرکت‌ها و کشورهای دارای فناوری است. بنابراین در شرایطی که روش‌های انتقال فناوری، یادگیری و همکاری مشترک محدود باشد، امکان همراهی با سرعت زیاد تحولات بسیار دشوار خواهد بود. همانطور که توسعه دیر هنگام زیرساخت‌هایی نظیر شبکه حمل‌ونقل و صنایع سنگین باعث تأخیر در فرآیند صنعتی شدن کشور در سالیان گذشته شد، عدم توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز برای انقلاب صنعتی چهارم نظیر شبکه اینترنت نسل چهارم و پنجم، تولید انعطاف‌پذیر، هوش مصنوعی و نیروی انسانی توانمند موجب عقب‌ماندگی از تحولات انقلاب صنعتی چهارم خواهد شد. در همین رابطه مطالعات و گزارش‌های بین‌المللی، ۲۵کشور را به عنوان پیشروهای انقلاب صنعتی چهارم شناسایی کرده‌اند که برخی از این کشورها پرچمدار یکی از حوزه‌های نوین انقلاب صنعتی چهارم هستند. به عنوان مثال کشور چین و شرکت هواوی در توسعه اینترنت نسل پنجم، آلمان در زمینه اتوماسیون صنعتی و کارخانه‌های هوشمند و ایالات متحده در حوزه هوش مصنوعی و کلان‌داده‌ها به عنوان پیشرو شناخته می‌شوند. در عین حال به واسطه قراردادهای همکاری مشترک علمی، صنعتی و تجاری امکان تبادل یافته‌ها و تجربیات بین کشورهای مختلف وجود دارد. این داد و ستد معمولاً بین کشورهای صاحب فناوری و توسعه یافته انجام می‌شود که باعث هم‌افزایی دانش و فناوری می‌گردد و بسیاری از کشورهای در حال توسعه از این مزیت محروم هستند. علاوه بر این، ایران به واسطه تحریم‌ها محدودیت‌های بیشتری را تجربه می‌کند و تقریباً تمامی کانال‌های انتقال و یادگیری فناوری (شامل اقتباس به واسطه مشاهده صنایع نسل چهارم غربی، واردات تجهیزات و دانش فنی، ارتباطات علمی و فناورانه با کشورهای پیشرو) مسدود شده‌اند. از این رو پیشنهاد می‌شود که مرکزی برای رصد تحولات انقلاب صنعتی چهارم در وزارت صنعت، معدن و تجارت شکل بگیرد تا ضمن بررسی مهم‌ترین تحولات، زیرساخت‌ها و پیش‌نیازهای مورد نیاز برای صنایع کشور برای پیاده‌سازی تحولات انقلاب صنعتی چهارم تقویت شود. با همکاری کشورهایی نظیر چین، کره‌جنوبی و ژاپن که از سویی در این حوزه پیشرو هستند و از سوی دیگر روابط سیاسی و اقتصادی بهتری با ایران دارند، می‌توان اینترنت نسل پنجم و سایر زیرساخت‌های انقلاب صنعتی چهارم را توسعه داد.

چرخه تولید ایران در طول قرن‌های گذشته چه مسیری را پیموده است؟

مسیر پرچالش توسعه صنعتی ایران



معادن توسعه می‌یابد، دارالفنون تأسیس می‌شود و به دلیل سفر ناصرالدین‌شاه به اروپا و علاقه وی به مظاهر تمدن، برخی صنایع نوین نظیر تلفن، نساجی، چای‌سازی و چاپخانه وارد ایران می‌شود اما این اقدامات، مقطعی و فاقد انسجام و برنامه راهبردی بوده، بنابراین برای صنعتی شدن کشور کافی نبودند. از سوی دیگر در این دوره با گسترش استعمار انگلیس و روسیه به کشورهای منطقه و ایران و به خصوص با اکتشاف نفت، تحولات صنعتی از اولویت حاکمان وقت خارج شد. از سوی دیگر وقوع جنگ جهانی اول به شدت بر ایران تأثیر منفی گذاشت و ایران مکانی برای رقابت طرفین درگیر در این منازعه شد، به گونه‌ای که مناطق وسیعی دچار حلقی شدند و نه‌تنها فرصت توسعه صنعتی از بین رفت، بلکه کشور توان خرید تجهیزات و دستگاه‌های پیشرفته را هم نداشت.

وضعیت ایران در انقلاب صنعتی سوم و چهارم

انقلاب صنعتی سوم همزمان با دوره حکومت پهلوی بوده و در ادامه جمهوری اسلامی به وقوع می‌پیوندد. با افزایش درآمد‌های نفتی در دهه ۳۰ و ۴۰ شمسی، فرصت سرمایه‌گذاری روی صنایع کشور ایجاد می‌شود و با خرید تجهیزات و فناوری‌ها و خطوط تولید، صنایع کشور در مقاطعی رشد قابل توجهی را تجربه می‌کنند. در این دوره سهم صنعت در اشتغال کشور به ۳۰درصد و سهم آن از تولید ناخالص داخلی به ۱۸درصد رسید. با این وجود به دلیل ساختار مصرفی و وابسته صنایع و تولید کمتر از ظرفیت، رشد صنعتی پایدارى شکل نمی‌گیرد، بنابراین صنایع کشور فرصتی برای جذب و داخلی‌سازی فناوری‌های خریداری شده را به دست نمی‌آورند. با وقوع انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و پس از آن تحریم ایران از سویی بسیاری از کشورهای پیشرو در صنعت و فناوری، فرصت توسعه صنعتی و همراهی با تحولات انقلاب صنعتی سوم نیز تا حدود زیادی از

بین می‌رود. اگرچه در سال‌های گذشته توسعه برخی فناوری‌های نوظهور نظیر نانو فناوری و زیست فناوری در اولویت‌های کلان کشور قرار گرفتند و دستاوردهای ارزشمندی نیز در این حوزه‌ها حاصل شد اما به دلیل عدم تکمیل زنجیره تولید و توسعه محدود صنایع وابسته و پایین‌دست، این تحولات نیز منجر به پایداری در فرآیند صنعتی شدن کشور نشد. در همین راستا با بررسی هر یک از دوره‌های انقلاب صنعتی و تقارن آن با تحولات داخلی، می‌توان دید که در دوره‌هایی به دلیل عدم ثبات در شرایط سیاسی کشور و درگیری‌های داخلی و در برخی مقاطع به دلیل تحولات

منطقه‌ای و جهانی، فرصت صنعتی شدن از بین رفته است. در سال‌های اخیر که شرایط کشور از نظر نیروی توانمند انسانی و دسترسی به منابع مالی بهبود یافته، به دلیل تحریم‌های گسترده، شانس همپایی با تحولات انقلاب صنعتی چهارم کم‌رنگ شده است. نکته قابل توجه آن است که تحولات انقلاب‌های صنعتی اول و دوم در بازه طولانی‌تری به وقوع پیوست و پیچیدگی‌های کمتری داشت، بنابراین امکان همپایی و تقلید این فناوری‌ها وجود داشت اما انقلاب صنعتی چهارم مبتنی بر ترکیب و یکپارچه‌سازی فناوری‌های مختلف است و پیاده‌سازی آن مستلزم تغییرات گسترده نرم در سازمان‌ها و

دورنما

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس در آستانه چهل‌وششمین سالگرد انقلاب اسلامی تشریح کرد

تصویر از ایران آینده



رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس در نشست خبری «برنامه ملی هم‌افزینی ایران آینده» بر مشارکت نخبگان، رسانه‌ها و مردم برای خلق تصویر ایران آینده تأکید کرد و پنج تصویر ایران آینده شامل ایران بزرگ، مردمی، نوآفرین، ثروتمند و تاب‌آور را تشریح کرد.
بایک نگاهداری در این نشست تصریح کرد: یک بعد مباحثی که امروز ارائه می‌دهیم این است که اصحاب رسانه کمک کنند تا خیزش هم‌افزینی ایران آینده در عموم مردم شکل گیرد و از طرف دیگر ما رسانه‌ها را به عنوان همیار ایران آینده می‌بینیم تا در کنار رسالت خبری که ایفا می‌کنند به عنوان یک ایرانی، در هر جایی که ابزار و ظرفیتی در دست اصحاب رسانه است تلاش حداکثری انجام دهد تا این خیزش ملی برای شکل گرفتن تصویر ایران آینده در ذهن مردم انجام شود.

وی افزود: چشم‌انداز ۱۴۰۴ امسال به پایان می‌رسد و از سال بعد باید بر چشم‌انداز جدیدی از ایران آینده تمرکز و تصویرسازی کنیم. در شرایط فعلی دشمنان ایران اسلامی تمرکز ویژه‌ای کردند که ایران را بی‌آینده نشان دهند و آرمان ملی را از ما بگیرند و با تخریب دستاوردهای ایران در ۴۶سال گذشته غرور ملی را از ما بگیرند و هم به نوعی در حال القای بی‌آیندگی ایران، قشر جوان را تشویق به مهاجرت کنند.

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس خاطرنشان کرد: ارائه تصویر محرک و پویا از آینده ایران، برای جوانان کشور و ایرانیان یک الزام راهبردی است، چون جامعه‌ای که اکثریت آن تصویر مثبتی نسبت به آینده داشته باشند یک جامعه شکوفا می‌شود و اگر این ذهنیت وجود نداشته باشد انگیزه و شور و حرکت از جامعه گرفته می‌شود، بنابراین وقتی اراده می‌کنیم برای هم‌افزینی تصویر ایران آینده، یک میثاق ملی بین حاکمیتی که متعهد و مدیر است با مردمی که تحول‌خواه و مطالبه‌گر هستند، درست می‌کنیم. وقتی یک جامعه تصمیم می‌گیرد که چشم‌انداز تدوین کند، مردم و مدیران آن دنبال تحول و یک ایران و آینده بهتری هستند. نگاهداری ادامه داد: ما در مرکز پژوهش‌ها از سال ۱۴۰۱ برنامه‌ریزی‌های زیادی را برای برنامه ملی هم‌افزینی ایران آینده اجرا کردیم و در این مدت ۱۵گزارش در مرکز پژوهش‌ها تهیه و منتشر شد و سه رویداد ملی نوآیند و تعدادی برنامه در تهران و استان‌ها برگزار کردیم. نزدیک به ۰۰همساحبه اکتشافی تخصصی با خبرگان و متخصصان در تراز ملی انجام دادیم تا از نگاه آنها هم بتوانیم ایران آینده را احصا کنیم وی تأکید کرد: در این زمینه ۱۱نشست تخصصی با سیاستمداران، اصحاب رسانه، هنرمندان و کارگردانان انجام دادیم و تا الآن سه پیش‌نویس از هم‌افزینی ایران آینده تهیه شده است.

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس اضافه کرد: در این برنامه ملی می‌خواهیم با کمک رسانه‌ها یک خیزش ملی را در مرحله دوم کار برای جلب مشارکت حداکثری نخبگان، جوانان و مردم برای تکمیل برنامه ملی هم‌افزینی ایران آینده انجام دهیم. این پیش‌نویس سوم را منتشر خواهیم کرد و پنجم و ششم اسفند

خیلی برنمی‌تایند، مانع بعدی شکل‌گیری ایده‌ای پیشران ایران آینده است که در ذهن مردم یک وقای ملی ایجاد کند. از سوی دیگر بخشی از مدیران کشور ایستادگی نسبت به جهان آینده و تحولات جهانی دارند که این هم یکی دیگر از چالش‌هاست.

وی بیان کرد: بخشی از سیستم اداری و بوروکراسی در اختیار بوروکرات‌های سنتی است. اینها درکی از تحولات دنیا ندارند و متأسفانه در عصر سنتی ماندن‌اند. باید با نگاه به تحولات آینده حرکت کنیم. یکی از مشکلات ما این است که می‌خواهیم سسند ملی و چشم‌انداز با بنویسیم تمام آرزوهای خود را در این سند می‌گنجانیم نه اولویت‌بندی انجام می‌دهیم و نه تقسیم کاری صورت می‌گیرد و با این وضعیت معلوم است که آن سند عملیاتی نمی‌شود. یعنی مردم، حکمرانی و تشکل‌های اجتماعی در آن نقشی ندارند.

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس یکی دیگر از مشکلات را عدم همخوانی اسناد ملی با پروژه‌های ملی ما دانست و گفت که این امر منجر به طی کردن دو مسیر جداگانه در اسناد و نظام اجرایی شده است.

وی شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور را هم یکی دیگر از چالش‌های این مسیر دانست و گفت: این امر باعث شده نخبگان کشور کمتر با مردم و جامعه در مورد رویای مثبت صحبت کنند و همین صحبت‌های منفی در شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌ها جمعی افکار عمومی را به نحوی شکل داده که پذیرش تصویر ایران آینده را سخت کرده است.

نگاهداری تأکید کرد: در حال حاضر صحبت از تصویر ایران آینده مشکل است چراکه تعداد قابل توجهی از نخبگان ما هیچ رویای مثبتی نسبت به آینده با مردم به اشتراک نمی‌گذارند و کمتر در مورد ایران آینده با رویکرد مثبت صحبت می‌کنند و این هم یکی از موارد مشکلات ما است. وی افزود: جمع‌بندی ما در این دو سال به این سمت رفت که برای تحقق تصویر مطلوب ایران آینده نیازمندی‌هایی لازم است و نیازمند نوسازی حکمرانی مطلوب هستیم. با رویه‌های سنتی و کند و ناکارآمد فعلی نمی‌توانیم این تصاویر را محقق کنیم.

وی با بیان اینکه باید به سمت حکمرانی شبکه‌ای و مردمی حرکت کنیم، گفت: نتیجه متفاوت نیاز به تحول در حکمرانی دارد. مردم باید پای کار بیایند و یک گفت‌وگوی ملی و اجتماعی در مورد ایران آینده شکل بگیرد. وی نیازمندی دیگر را توجه به قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران دانست و ادامه داد: بررسی‌ها نشان می‌دهد در بهره‌وری اجتماعی موفق‌تر بوده و در حرکت‌های جمعی بهتر عمل می‌کنیم. وقتی یک حرکت جمعی و خیزش جمعی شکل می‌گیرد به اهداف دست پیدا می‌کنیم و باید در مورد چشم‌انداز ایران ۱۴۲۴ هم همین مسیر را در پیش بگیریم.

وی نیازمندی دیگر را تبدیل دولت پاروزن به دولت سکاندار، تسهیلگر و هدایت‌کننده دانست و گفت: ظرفیت‌های دولت به تنهایی جوابگوی تحقق ایران آینده نیست. وی با تأکید بر توجه توانمان به درون و برون مرزا و با تمرکز بر حکمرانی داده‌بنیاد و دانش‌محور نه حکمرانی سلیقه‌ای ادامه داد: پنج تصویری که در مورد ایران آینده مطرح شده هر کدام تبیین متفاوتی دارند.

نگاهداری سپس به توضیح تصویر ایران بزرگ پرداخت و ادامه داد: نخبگان در این تصویر معتقد به بین‌المللی‌سازی و پیشران قرار دادن ظرفیت‌های فرهنگی و اقتصادی ایران هستند. به این معنا که باید فراتر از مرزهای جغرافیایی، ظرفیت‌های اقتصادی و فرهنگی ایران و ایران بزرگ را در نظر گرفت.

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس با بیان اینکه با همت اصحاب رساله‌ها اگر بتوانیم منشور هم‌افزینی ایران آینده را تبدیل به گفت‌وگوی فراگیر اجتماعی کنیم موفق خواهیم شد، افزود: از دو سال قبل گفت‌وگو محور و مشارکت جو سعی کردیم این سند را تهیه کنیم نگاهداری تصریح کرد: چالش‌ها و موانعی پیش‌روی ایران آینده برای تحقق تصویر مطلوب وجود دارد. یکی از این چالش‌ها مشارکت‌گریزی ادارات و نظام اداری با قدرت‌های نوظهور و قدرت‌های غیردولتی هم از دیگر

محورهای این نوع نگاه است. وی در مورد تصویر ایران مردمی هم بیان داشت: در این نوع نگاه بیشتر تأکید بر همپاری مردمی و بخش خصوصی در شکل دادن به ایران آینده است. تأکید بر عزت و احترام مردم که باید تبدیل به عنصر محکمرانی کشور شود هم از دیگر محورهای این نوع نگاه است. در این نگاه بیان می‌شود که باید زیرساخت‌های ارتباطات اجتماعی را تقویت کرده و نهادهای مردمی را به مشارکت در حکمرانی دعوت کنیم. در این نگاه بانوان هم نقش پررنگی دارند، همچنین اعطای وظایف بیشتر به اسنان‌ها هم در این نگاه مطرح است. رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس در مورد تصویر ایران نوآفرین هم توضیح داد و گفت: در این نگاه بر خلاقیت و نوآوری در حکمرانی تأکید می‌شود چراکه ایران می‌تواند محور فناوری‌های نوین باشد و در

این نگاه مالکیت معنوی مهم است.

وی تأکید کرد: ایران ثروتمندترین هم به سمت تجارت راهبردی و تولید داخلی منتخب‌محور و هدفمند توجه دارد. نگاهداری همچنین درخصوص ایران تاب‌آور گفت: در این تصویر توجه به اقتدار و استقلال کشور است. بحث تقویت بازدارندگی بسیار مهم است. به دلیل اینکه ایران دچار تحریم و تنش‌های مختلفی بوده و توانسته در مدیریت تنش و مهارت کنترلی، صاحب سبک شود. در این‌ نگاه رفع ناترازی‌ای‌های، تأمین امنیت غذایی و همبستگی قوی و توان بازدارندگی برای تحقق ایران تاب‌آور در ۱۴۲۴ مدنظر است.

وی در جمع‌بندی سخنان خود بر ضرورت به دست آوردن قابلیت‌های نوین حکمرانی برای تحقق تصویر ایران آینده تأکید کرد و گفت: نیازمند رهبران کنشگر



گفت‌وگوی «جهان صنعت» با دبیر انجمن زغال سنگ برنامه‌های بلندمدت فدای سود کوتاه‌مدت!



امیرحسین حسینی

اما در بازارهای جهانی نازل‌ترین و بالاترین کیفیت زغال‌سنگ حداکثر ۳۵ درصد اختلاف قیمت دارند. این در حالی است که زغال‌سنگ وارداتی نسبت به زغال‌سنگ داخلی تفاوت ۳۰۰ درصدی دارد. تا جایی که سال گذشته ذوب‌آهن رسما در سامانه کدال اعلام کرد دلیل اصلی زیان آن شرکت کاهش تولید داخلی و افزایش واردات زغال‌سنگ با قیمت چندین برابری بوده است.

تولید، منطق اقتصادی ندارد

ایران در حوزه زغال‌سنگ ۱۴ میلیارد تن ذخیره زمین‌شناسی و ۱/۵ میلیارد تن ذخیره قطعی اکتشاف‌شده دارد و با این میزان ذخیره تولید ۳/۵ میلیون تن در سال را تامین می‌کند اما با توجه به قیمت چهار برابری زغال‌سنگ وارداتی نسبت به زغال‌سنگ تولید داخلی واردات این محصول هیچ‌گونه منطق اقتصادی ندارد و در صورتی که برنامه‌ریزی فنی و اقتصادی دقیقی بر پایه واقعی کردن قیمت زغال‌سنگ داخلی بر مبنای حمایت از تولید داخلی انجام شود، علاوه بر گسترش تولید و اشتغال موجب جلوگیری از خروج ارز از کشور خواهد شد.

در این بین گفته شده که انجمن زغال‌سنگ انتظار افزایش چندصد درصدی قیمت زغال‌سنگ را ندارد بلکه انتظار دارد در صورتی که همانند سایر کشورهای منطقه از نرخ زغال‌سنگ در برابر شمش فولاد از ۲۶/۵ درصد فعلی به ۲۵ درصد افزایش پیدا کند، می‌توانیم برنامه‌ریزی خودکفا شدن در این صنعت را آغاز کنیم. در ادامه از مسوولان وزارت صمت خواسته شده که این حوزه را از انحصار تک‌محشری نجات دهند زیرا دلیلی وجود ندارد کارگر معادن زغال‌سنگ به تولیدکنندگان فولاد پارتانه انرژی بدهد. همان‌گونه که وزارتخانه از تولیدات داخلی که حتی از قیمت جهانی هم بالاتر است حمایت می‌کند انتظار مسوولان این حوزه هم این است که از زغال حمایت شود.

این در حالی است که با توجه به داشتن ذخایر غنی زغال در کشور می‌توانیم از این ماده معدنی خاکستری ارزآوری قابل‌توجهی به دست آوریم. در کنار بحث ارزآوری موضوع مهم دیگر این صنعت اشتغال آفرینی است در حالی که صنعت دیگری را نمی‌توان معرفی کرد که به این اندازه نیروی کار نیاز داشته باشد. بنابر آمارها، حدود ۱۸ هزار و ۵۰۰ نفر به صورت مستقیم در حوزه زغال‌سنگ مشغول به کار هستند. در واقع ۳۵ درصد هزینه‌های زغال‌سنگ در ارتباط با حقوق نیروی انسانی است بنابراین این حوزه جزو معدود حوزه‌هایی است که با سرمایه‌گذاری کم، جمعیت عظیمی را مشغول به کار کرده است.

عواقب پایین نگه‌داشتن قیمت زغال عدم افزایش و غیرواقعی بودن قیمت زغال‌سنگ موجب شده در مناطق کرمان و البرز تولید سیر نزولی داشته باشد. همچنین پیش‌بینی شده که امسال در منطقه طبرستان هم متأسفانه شاهد سقوط تولید باشیم. در حالی که در روزگاری نه‌چندان دور تولید زغال‌سنگ منطقه کرمان بیش از ۷۰۰ هزار تن بوده اما سال گذشته در این منطقه ۲۵۰ هزار تن زغال‌سنگ تولید شده که حاصل سیاست پایین نگه داشتن و غیرواقعی بودن زغال‌سنگ و اصرار بر عدم دخالت در این حوزه به دلیل انحصار مصرف‌کننده بوده است.

نتیجه نهایی این سیاست واردات بیش از ۱/۵ میلیون تن زغال‌سنگ و مشتقات به کشور با خروج بیش از ۷۸۰ میلیون دلار از کشور در سال ۱۴۰۱ آن هم با قیمت چهار برابری زغال‌سنگ داخلی بود. طبق اسناد کدال مندرج در بورس قیمت زغال‌سنگ وارداتی در سال گذشته حدود هر تن ۱۶ میلیون تومان و متوسط قیمت زغال‌سنگ داخلی هر تن ۴ میلیون تومان بوده است هرچند ممکن است قیمت پایین زغال‌سنگ داخلی را به موضوع کیفیت زغال‌سنگ ایران ارتباط دهند

گیرد و انتظار هم می‌رفت که مجلس در این زمینه ورود کند. البته بعد از این ماجرا هم اتفاقی نیفتاده و قیمت زغال واقعی نشده است.

چرا قیمت‌ها واقعی نمی‌شود؟

دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران در پاسخ به این سؤال که چرا دولت در قیمت‌ها مداخله کرده و مانع از واقعی شدن آن می‌شود، گفت: اگر بخواهند قیمت زغال را واقعی کنند تا این مهم در تولید و چرخه اقتصادی اثر بگذارد به سه سال زمان نیاز است. در واقع بعد از مدتی می‌توان تاثیر این تصمیمات را روی واردات دید و در نهایت شاهد کاهش واردات بود. او تأکید کرد: همین امروز اگر قیمت‌ها را واقعی کنند اثر آن سه سال دیگر به بخش تولید می‌رسد اما مساله مهم این است که مصرف‌کننده و دولت بلندمدت فکر نمی‌کنند. در واقع مدیران به فکر سودهای کوتاه‌مدت هستند و در نتیجه برنامه بلندمدت فدای دیدگاه و مزایای کوتاه‌مدت می‌شود. در حالی که انتظار می‌رود مسوولان مربوطه مذاکره کنند که چطور می‌توانند تولید داخل را افزایش دهند.

رابطه اقدامات لازم را به عمل آورد اما این مجموعه در این خصوص تاکنون هیچ‌کاری انجام نداده است! حالا از این تصمیم ۱۸ ماه گذشته و زغالی‌ها همچنان منتظر اجرای دستورالعمل ابلاغی هستند. او با بیان اینکه امروز معادن در حال تعطیلی و به‌شدت با بحران مالی روبه‌رو هستند، تصریح کرد: مساله مهم این است که هر تن زغال زغال‌سنگ وارداتی ۱۹ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان قیمت دارد اما زغال‌سنگ داخلی عمیلیون تومان است. در نتیجه شاهدیم که به هیچ‌وجه از زغال داخلی حمایت نمی‌شود. این در حالی است که کیفیت زغال ایران مناسب بوده و این مساله به هیچ‌وجه ارتباطی با کیفیت زغال ایرانی ندارد.

صدی تأکید کرد: با اینکه ما به‌عنوان انجمن زغال‌سنگ چندین بار با وزارت صمت در این خصوص مکاتبه انجام دادیم اما واکنش خاصی از جانب آنها صورت نگرفت. این موضوع باعث شد به این فکر بیفتیم حالا که وزارتخانه کاری انجام نمی‌دهد و درباره این موضوع مهم منفعلانه برخورد می‌کند بنابراین با نمایندگان مجلس مشورت‌هایی صورت

برگرداند. در همان زمان گفته شد که با تلاش‌های مداوم فعالان این عرصه از جمله انجمن زغال‌سنگ خوشبختانه درصد قیمتی از ۲۶/۵ به ۳۰ درصد رسیده است. البته معذکران زغال و شرکت‌های زغالی ۳۳ درصد مدنظرشان بود ولی باتوجه به مقاومتی که از جانب برخی تولیدکننده‌های فولاد صورت گرفت این عدد روی ۳۰ درصد تنظیم شد. به این ترتیب در حالی که قیمت واقعی زغال هنوز به دست نیامده بود ولی همین عدد جدید هم تا حدودی نگرانی‌ها را برطرف می‌کرد و شرایط و فضای کسب‌وکار را بهبود می‌بخشید اما مساله این است که از آن روز تا به حال که حدود هشت ماه می‌گذرد، چنین تصمیم مهمی با اینکه ابلاغ شده، اجرایی نشده است! موضوعی که باعث شد حتی وزیر صمت نیز به کمیسیون صنایع فراخوانده شود و البته باز هم اتفاقی نیفتاد.

اهمیت افزایش تولید معادن زغال

سعید صدی، دبیر انجمن زغال‌سنگ کشور در این خصوص به «جهان صنعت» گفت: اگر قیمت زغال‌سنگ واقعی شود و به میزان ۵۰ درصد قیمت جهانی برسد معادن توانایی دارند تولیدشان را افزایش دهند. به نحوی که در دوره زمانی چهار تا پنج سال می‌توانیم حدود ۹۰ درصد زغال‌سنگ مورد نیاز کشور را در داخل کشور تامین کنیم.

دبیر انجمن زغال‌سنگ کشور گفت: صادرات تولید زغال‌سنگ در حوزه زغال حرارتی سال ۱۴۰۱ به خاطر بحران انرژی در اروپا بالا رفت و صادرات زغال حرارتی در یک‌سال ۷۰۰ درصد افزایش یافت اما سال بعد دولت با وجود این شرایط برای زغال‌سنگ به جای اینکه پاداش صادرات اختصاص دهد عوارض صادراتی وضع کرد و حقوق دولتی آنها آنقدر افزایش یافت که عمده تولید زغال‌سنگ حرارتی به خصوص در حوزه طبرستان به صفر شد. در این شرایط صادرات مقرون به‌صرفه نبود و معادن به سمت تعطیلی رفتند. صدی با اشاره به موضوع حقوق دولتی نیز گفت: حقوق دولتی معادن براساس میزان استخراج آنها تعیین نمی‌شود یعنی اگر ظرفیت پروانه معدنی یک میلیون تن باشد و ۵۰۰ تن برداشت کنیم باید حقوق دولتی یک میلیون تن را پرداخت کنیم.

در ادامه دبیر انجمن زغال‌سنگ گفت: با پیگیری‌هایی که درخصوص واقعی شدن قیمت زغال بعد از سال‌ها انجام دادیم بالاخره در تیرماه سال جاری قرار شد وزارتخانه براساس فرمول جدید قیمت‌ها را محاسبه کند. در نتیجه وزارت صمت این مهم را ابلاغ کرد و ذوب آهن هم متعهد شد در این

منبر حضوری – براساس آمارها ایران حدود ۱۴ میلیارد تن ذخیره زمین‌شناسی زغال‌سنگ و ۲ میلیارد تن ذخیره اکتشاف‌شده دارد. پیش‌بینی می‌شود در شرایط فعلی تا حدود هزار سال دیگر هم زغال‌سنگ اکتشاف‌شده در کشور وجود داشته باشد اما در فعالان زغالی‌ها از واقعی نبودن قیمت‌هاست! مهم‌ترین مشکل این است قیمت‌ها واقعی نیستند و با هزینه‌ها تطابق ندارند طوری که موجب شده سرمایه‌گذاری جدید در این عرصه انجام نشود و معادن موجود نیز تعطیل شوند. با اینکه کشور توان تولید و اکتشاف زغال‌سنگ را دارد اما میزان تولید و مصرف این ماده معدنی با یکدیگر همخوانی ندارد. تا جایی که سال گذشته ۵۰ درصد زغال‌سنگ مورد نیاز کشور از خارج و با سه برابر قیمت داخلی وارد شد! در حالی که تولیدکنندگان زغال‌سنگ داخلی را به قیمت هر تن ۲۰۰ هزار تومان خریداری می‌کنند اما به ازای هر تن می‌پردازند! این تفاوت فاحش ضربه سنگینی به تولیدکنندگان زغال وارد و آنها را بیش از پیش بی‌انگیزه کرده است. موضوعی که باعث شده تولید داخلی سیر نزولی به خود گرفته و فعالان این حوزه بدون انگیزه کافی، دیگر نگران تامین نیاز داخلی نباشند. در این خصوص کارشناسان تأکید دارند اگر با شرایط فعلی پیش برویم روزبه‌روز واردات زغال افزایش و تولید کاهش خواهد شد و در نتیجه شاهد تعطیلی هرچه بیشتر معادن زغال کشور خواهیم بود اکثر معادن زغال زیرزمینی هستند و به دلیل خطرات بالقوامی که در امر معدنکاری و الزامات ایمنی در زیر زمین وجود دارد باعث شده هزینه تولید در این دسته از معادن نسبت به سایر معادن بیشتر باشد. از طرف دیگر معادن زیرزمینی زغال سنتی کارگر بر هستند. تقریباً ۶۰ درصد بهای تمام‌شده زغال‌سنگ سنتی را حقوق و دستمزد نیروی انسانی در بر می‌گیرد. در نتیجه هزینه‌ها حاشیه سود معدنکاری زغال را نهایتاً کاهشی بلکه به صفر رسانده است در حالی که با اصلاح قیمت نه‌تنها دغدغه‌مندی سرمایه‌گذار و فعال بخش خصوصی رفع می‌شود بلکه باعث ایجاد جذابیت در راهاندازی معادن جدید زغال‌سنگ و طرح‌های توسعه شرکت‌های زغالی خواهد شد.

جالب اینجاست که برای اولین بار در تیرماه سال جاری از واقعی شدن قیمت‌ها سخن به میان آمد. اعلام شد که براساس تصمیم وزارت صمت قیمت این صنعت خاکستری افزایش و به عبارتی واقعی شده؛ موضوعی که امیدها را به فعالان این عرصه

دیدگاه

سید دانیال موسوی



صنعت پتروشیمی ایران، همچون ققنوس است که بارها از خاکستر برخاسته اما این بار به نظر می‌رسد که در زنجیره‌های خودساخته گرفتار آمده است. درحالی که کشورهای منطقه با جذب سرمایه‌گذاری‌های کلان و مدرن‌سازی صنایع خود به‌سوی تسلط بر بازارهای جهانی پیش می‌روند، ایران در انجماد سیاست‌گذاری، تحریم‌های فلج‌کننده و تصمیمات اشتباه رفتار شده است. از دست رفتن قراردادهای میلیارد دلاری، کاهش ظرفیت عملیاتی و انباشت بحران‌های مالی، نشان از سیاست‌های اقتصادی نادرست و فرصت‌سوزی‌های بی‌شمار سال‌های اخیر دارد. اما آیا این ققنوس بار دیگر از خاکستر برمی‌خیزد، یا این بار برای همیشه در آتش بی‌تدبیری می‌سوزد؟

FATF: نه یک انتخاب، بلکه ضرورتی برای بقا
در دنیای امروز، شفافیت مالی و تعامل با نظام بانکی جهانی نه یک انتخاب، بلکه یک «ضرورت بقا» است. ایران اما با مقاومت در برابر استانداردهای FATF، خود را به لیست سیاه این نهاد کشاند! نتیجه چه شد؟

هزینه انتقال مالی: شرکت‌های پتروشیمی ایران مجبورند هزینه‌های انتقال مالی ۲۵ تا ۳۰ درصد بیشتر از رقبا را

متحمل شوند، درحالی‌که عربستان و امارات با کارمزدهای کمتر از ۳ درصد تراکنش‌های بین‌المللی خود را انجام می‌دهند. **ظرفیت خالی تولید:** در سال ۱۴۰۰، ظرفیت اسمی صنعت پتروشیمی ایران ۹۰ میلیون تن اعلام شد اما تولید واقعی به‌دلیل نبود سرمایه‌گذاری و مشکلات نقل و انتقال مالی، از ۵ میلیون تن فراتر نرفت.

سقوط صادرات: از سال ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۲، صادرات پتروشیمی ایران از ۱۴ میلیارد دلار به ۱۰/۵ میلیارد دلار کاهش یافت، درحالی‌که قطر و عربستان سعودی رشد ۲۵ درصدی در همین دوره را تجربه کردند.

جولان عقاب‌های همسایه، در برابر چشمان پرحسرت سیمرغ
در این میان رقبای منطقه‌ای ایران لحظاتی تردید نکردند، این در حالی است که ایران در چرخه «تحریم-سوءمدیریت-تحریم» اسیر مانده است. آنگونه که:

عربستان سعودی: با شرکت‌هایی نظیر سایک (SABIC)، ظرفیت تولید خود را به بیش از ۱۰۰ میلیون تن رسانده و درآمدی بالغ بر ۴۵ میلیارد دلار کسب کرده است.

امارات متحده عربی: با پروژه‌هایی همچون بوروج (BOROUGE)، به الگویی موفق در جذب سرمایه‌گذاری و توسعه تبدیل شده است.

قطر: با بهره‌گیری از منابع عظیم گاز طبیعی، تولید متانول و آمونیاک خود

ققنوس زخم‌خورده صنعت ایران



را به جایگاهی برجسته رسانده و به قطب متانول جهان تولید شده است.

ترکیه: از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۲۰، بیش از ۱۶۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی جذب کرده که یک‌سوم آن متعلق به کشورهای هلند، آمریکا و انگلستان است.

این سرمایه‌گذاری‌ها در بخش‌هایی مانند پتروشیمی، انرژی و زیرساخت‌ها متمرکز بوده و آن را متحول کرده است.

آذربایجان: شرکت سوکار (SOCAR) آذربایجان با سرمایه‌گذاری نزدیک به ۷ میلیارد دلار

در پالایشگاه استار ترکیه، نقش مهمی در تامین فرآوردهای نفتی و پتروشیمی منطقه ایفا می‌کند.

دولت‌های هفتم و یازدهم؛ دوران تجارت موفق اما ناتمام

اگر به گذشته بازگردیم، دوران دولتهای اصلاحات و تدبیر و امید، هرچند بدون اشکال نبود اما نشان داد که تعامل با جهان چگونه می‌تواند به رشد صنعتی کمک کند. در زمان دولت اصلاحات، ایران توانست با افزایش سرمایه‌گذاری خارجی، رشد ۷۰ درصدی در صادرات پتروشیمی را تجربه کند. در همان سال‌ها، شرکت‌های بزرگ بین‌المللی مانند باسف آلمان و توتال فرانسه، قراردادهای مهمی برای توسعه مجتمع‌های پتروشیمی در ایران امضا کردند اما با تغییر رویکردهای سیاسی، بسیاری از این توافقات در نطفه خفه شد.

در دولت یازدهم و پس از امضای برجام، صادرات پتروشیمی از ۱۲ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۴ به ۱۸ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۷ افزایش یافت. سهم ایران از بازارهای جهانی تا ۳۰ درصد رشد کرد و پروژه‌هایی که سال‌ها متوقف مانده بودند، با ورود سرمایه‌گذاران اروپایی جان گرفتند اما با خروج آمریکا از برجام و بازگشت تحریم‌ها، این روند معکوس شد. در سال‌های بعد، سیاست‌هایی که تجارت

خارجی را محدودتر کرد، وضعیت را وخیم‌تر ساخت.

فرصت‌های از دست‌رفته؛ میراث تصمیمات غلط

در شرایطی که اقتصاد ایران به‌شدت نیازمند جذب سرمایه و به‌روزرسانی فناوری‌های خود بود، سیاست‌هایی اتخاذ شد که نتیجه‌ای جز بستن درها و عقب‌گرد نداشت. گویی ایران به‌جای ساختن پل، دیوار می‌سازد. بارها از جذب ۲۰ میلیارد دلار سرمایه خارجی سخن گفته شد اما در واقعیت، تنها ۷ میلیارد دلار آن محقق شد و آن‌هم در قالب توافقاتی غیرساختاری که امکان عملیاتی‌شدنشان پایین بود.

میراث سیاست‌های نادرست: ۱- پروژه‌های ناتمام: پتروشیمی بوشهر و مسجدسلیمان که قرار بود تا ۱۴۰۰ تکمیل شوند، به‌دلیل نبود منابع مالی و سوءمدیریت به نماد بی‌تدبیری تبدیل شدند. این دو پروژه، که می‌توانستند ارزش افزوده‌ای بالغ بر ۳ میلیارد دلار در سال ایجاد کنند.

هزینه افسارگسیخته تولید
به‌دلیل تحریم‌ها و عدم تعامل مالی شفاف، شرکت‌های ایرانی مجبورند تجهیزات و مواد اولیه را با هزینه‌ای ۴۰ درصد بالاتر از نرخ جهانی خریداری کنند.

فرار مشتریان: هند و چین

که روزگاری مشتریان اصلی ایران بودند، دلیل مشکلات بانکی، خرید خود را از ایران ۵۰ درصد کاهش دادند و به‌سمت قطر و عربستان متمایل شده‌اند.

۴- خام‌فروشی مرگبار: درحالی‌که رقبای منطقه‌ای به‌سمت تولید محصولات نهایی مانند پلیمرهای پیشرفته و مواد شیمیایی با ارزش افزوده بالا حرکت کرده‌اند، ۷۰ درصد صادرات ایران همچنان بر پایه مواد اولیه و نیمه‌فراوری‌شده است.

دولت چهاردهم؛ آخرین فرصت برای نجات ققنوس

دولت چهاردهم باید مسیری متفاوت از گذشته پیش گیرد و تصمیمات استراتژیکی اتخاذ کند تا صنعت پتروشیمی ایران را از بحران کنونی نجات دهد. این دولت باید با پذیرش واقعیت‌های جهانی و داخلی، برنامه‌های جامعی برای احیای این صنعت ارائه دهد.

پیشنهادهای دولت چهاردهم:

۱- پیوستن به FATF یا ایجاد سیستم‌های مالی جایگزین: برای تسهیل تجارت بین‌المللی و کاهش هزینه‌های انتقال مالی، ضروری است که ایران به FATF پیوندد یا سیستم‌های مالی جایگزینی (همکاری وسیع و واقعی با بلوک شرق یا استفاده از رمز ارزها) ایجاد کند.

۲- انقلاب مدیریتی: حذف مدیران ناکارآمد و انتصاب متخصصان با تجربه در حوزه پتروشیمی می‌تواند به بهبود عملکرد این صنعت کمک کند. در کشورهای توسعه‌یافته، زمانی که مسیر پیشرفت را در پیش گرفتند، تعصبات و نگاه‌های بسته را کنار گذاشتند و مدیریت را به دست متخصصان بین‌المللی سپردند. این تصمیم، با تکیه بر تجربه و دانش این مدیران، نه‌تنها موجب جهش اقتصادی شد بلکه زمینه‌ای برای نسل جدیدی از مدیران بومی فراهم کرد. ایران نیز می‌تواند با پذیرش این الگو، از توان متخصصان جهانی بهره‌برد، آنها را در مسیر تحول به کار گیرد و همزمان مدیران مستعد داخلی را در کنارشان رشد دهد تا آینده خود سکندار توسعه کشور شوند.

۳- تمرکز بر تولید محصولات نهایی و فناوریانه: با کاهش وابستگی

آیا ققنوس پتروشیمی ایران بار دیگر از خاکستر برمی‌خیزد؟

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

صنعت پتروشیمی ایران در لبه پرتگاه قرار دارد. دولت چهاردهم با اصلاح ساختارها، باز کردن درهای تجارت جهانی و عبور از سیاست‌های گذشته می‌تواند این صنعت را نجات دهد. جهان در حال تغییر است، رقبا پیش می‌روند و ایران نمی‌تواند با سیاست‌های دهه‌های گذشته به آینده نگاه کند. انتخاب مسیر اکنون در دستان تصمیم‌گیران جدید است: هرروز تعلیق یا اقدام.

«جهان‌صنعت» از دستاوردهای فضایی جمهوری اسلامی ایران گزارش می‌دهد

ماهواره‌های ایرانی در مدار افتخار

روز ملی فناوری فضایی رونمایی شده است. این‌ ماهواره‌بر می‌تواند توان لازم را برای قرار دادن ماهواره‌ها با وزن حداکثر ۲۵۰ کیلوگرم در مدار ۵۰۰ کیلومتری زمین با زاویه میل مداری ۵۵درجه تأمین کند. قطر بخش مرحله اول سیمرغ ۲/۵ متر و قطر مرحله دوم آن ۱/۵متر است، موتور ماهواره‌بر سیمرغ از ترکیب ۴ موتور ۲۲ تن ماهواره‌بر «سفیر» تشکیل شده که با کلاستر شدن این ۴موتور، نیروی پیش‌برنده ایجاد شده به میزان ۱۲۸تن افزایش می‌یابد. می‌توان از آن در ماهواره‌برهایی با قدرت زیادتر در آینده استفاده کرد. این موتور می‌تواند ماهواره‌هایی با وزن ۷۰۰ کیلوگرم را در مدار ۱۰۰۰کیلومتری زمین قرار دهد. «سیمرغ» در واقع گام نخست ایران برای انتقال ماهواره‌ها در مدار بیش از ۱۰۰۰ کیلومتری است که علاوه‌بر عمر طولانی برای ماهواره‌ها، مدت زمان پوشش‌دهی بر کشور را نیز به نحو چشمگیری ارتقا خواهد داد. سیمرغ قادر است به سرعتی نزدیک به ۷۵۰۰ متر بر ثانیه برسد که به‌سرعت قرار از جاذبه زمین یعنی ۱۱۲۰۰متر بر ثانیه نزدیک شده است. رسیدن به این سرعت گلوگاه مهمی برای ورود به مرحله ساخت ماهواره بر با هدف مدار زمین ثابت است.

■ ماهواره «سینا-۱»

ماهواره «سینا -۱» نخستین ماهواره ایرانی است که با مشارکت شرکت‌های روسی ساخته شده، ماهواره‌ای مطالعاتی که در بررسی منابع زیرزمینی و عواقب ناشی از حوادث غیرمترقبه به کار می‌رود. پروژه ساخت ماهواره «سینا- ۱» طی قراردادی با موسسه هواپیمایی روسیه، با همکاری شرکت‌های روسی «پالیوت» و «آپتک» و مشارکت کارشناسانی از شرکت صنایع الکترونیک ایران (صایران)، وزارت علوم تحقیقات و فناوری و موسسه مهندسی نقشه‌برداری انجام شده است. عمر مفید ماهواره سینا-۱ که در مدار فضا قرار می‌گیرد (خورشید آهنگ) در ارتفاع ۷۰۰ کیلومتری زمین قرار گرفته، سه‌سال اعلام شده است.

■ ماهواره «امید»

با توجه به تأکید مقام معظم رهبری مبنی بر بومی‌سازی فناوری‌های راهبردی و در راستای تحقق جنبش نرم‌افزاری، پروژه امید در صالیران به‌عنوان اولین گام عملی کشور در عرصه بومی‌سازی فناوری فضایی از اسفند۸۴ آغاز شد. این پروژه حاصل یک کار جمعی و با بسیج امکانات داخلی کشور شامل بخش‌های مختلف صالیران، وزارت دفاع و پشتیبانی، شرکت‌های خصوصی و امکانات دانشگاه‌ها به ثمر نشست. از آنجایی که پروژه امید اولین گام علمی در عرصه بومی‌سازی فناوری فضایی بوده است بنابراین مهم‌تر و پیچیده‌تر از دست‌یابی به یک محصول بومی، ایجاد بسترهای لازم برای این صنعت خواهد بود. بر این اساس شناسایی صنایع داخلی و ظرفیت‌های موجود در خصوص تجهیزات ساخت، مونتاژ و تست ماهواره و ایجاد بستر فعالیت‌های فضایی در شرکت‌های خصوصی به‌عنوان اهداف بسیار مهم این پروژه بوده است. ماهواره امید با هدف برقراری ارتباط متقابل ماهواره و ایستگاه زمینی، تعیین مشخصات مداری و تله متری مشخصات زیر سامانه‌ها در مدار زمین قرار گرفت. این ماهواره هر ۲۴ساعت ۱۵بار به دور زمین می‌چرخید و در هر دور، دوبار به‌وسیله ایستگاه‌های زمینی دورسنجی و بردسنجی کنترل و هدایت می‌شد. پرتاب ماهواره امید باعث شد نام ایران در بین کشورهای دارای فناوری ماهواره‌ای در جهان ثبت شود.

■ «رصد»

ماهواره رصد دومین ماهواره ایرانی است که توسط موشک‌های حامل ایرانی به فضا فرستاده شد و نخستین ماهواره تصویربرداری این کشور است. این ماهواره در تاریخ ۲۵ خرداد ۱۳۹۰ به فضا پرتاب شد. تئوپولوژی و ساخت ایستگاه‌های زمینی ماهواره «رصد» به‌گونه‌ای طراحی شده که بیشترین دسترسی به ماهواره را جهت دریافت اطلاعات و ارسال فرامین کنترل فراهم می‌کند. برقراری ارتباط با ایستگاه‌های زمینی، تصویربرداری از زمین و ارسال تصاویر به همراه اطلاعات تله‌متری به ایستگاه‌های زمینی از مهم‌ترین ماموریت‌های این ماهواره است. اغلب زیرسیستم‌های اصلی یک ماهواره بزرگ در رصد وجود دارد که از جمله می‌توان به سیستم‌های مدیریت توان، پائل‌های خورشیدی، کنترل وضعیت، محموله اکتبکی، GPS، مدیریت داده و فرامین روی بورد، گیرنده و فرستنده روی بورد، فرستنده و تجزینک و کنترل دما اشاره کرد. رصد ۱۵/۳ کیلوگرم وزن داشته که برای تزریق در مداری با ارتفاع ۲۶۰ کیلومتر طراحی شده و می‌توانست در هر شبانه‌روز ۱۵بار به دور زمین بچرخد.

■ «نوید»

ماهواره «نوید علم و صنعت» که به اختصار ماهواره «نوید» نیز نامیده می‌شود، سومین ماهواره پرتاب‌شده ایرانی و نخستین ماهواره ساخت مرکز تحقیقات ماهواره‌ای دانشگاه علم و صنعت

است که در ۱۴بهمن۱۳۸۸ مصادف با روز فناوری فضایی رونمایی شده بود. ماموریت این ماهواره تصویربرداری از زمین با وضوح تصویر ۷۵۰ متر مبنی‌بر روش جابویی و به‌صورت تک‌باند است. این ماهواره در ساعت سه‌ونیم بامداد (به وقت محلی) روز جمعه، ۱۴بهمن ۱۳۹۰ از پایگاه فضایی سمنان به فضا پرتاب شد. ماهواره‌بر «سفیر» این ماهواره را با خود به فضا حمل کرد. این ماهواره که وزنی معادل ۵۰گیلو داشت و از کلاس ماهواره‌های میکرو به‌شمار می‌رفت، در مدار بیضوی و در ارتفاع ۲۵۰ تا ۳۷۵ کیلومتری قرار گرفت. این ماهواره کاملاً بومی و دارای زیرسیستم‌های تأمین توان، زیرسیستم تعیین و کنترل وضعیت با استفاده از حسگرها و عملگرهای دینامیکی بود و در آن حسگرهایی چون حسگر خورشیدی، مغناطیسی و عملگر مغناطیسی نصب شده بود. ماهواره «نوید» فعالیت فضایی خود را با موفقیت سپری کرد و تصاویر دریافتی آن با کاربردهای عملیاتی در حوزه‌های جو و علوم هواشناسی، منابع و بلاایای طبیعی و اطلاعاتی، چون رطوبت و دمای هوا و مواد شیمیایی در بادها، برف و باران و اقیانوس به زمین مخابره شد. این ماهواره ۱۴فروردین۹۱ به کار خود پایان داد. این ماهواره ۵۰در گرد زمین چرخید.

■ «فجر»

طراحی و ساخت ماهواره فجر، محصول همکاری متخصصان سازمان هوافضای وزارت دفاع و شرکت صنایع الکترونیک ایران و شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی از جمله شرکت دیده‌پرداز صبا بوده است. این ماهواره نخستین ماهواره ساخت این کشور است که قابلیت تغییر مدار دارد و عمر آن بیشتر از ماهواره‌های قبلی است. ماهواره فجر به کمک رانشگر گاز سرد می‌تواند ارتفاع خود را افزایش دهد و در مدار بالاتری مستقر شود. ماهواره ملی «فجر» با موفقیت به فضا پرتاب شد و در مدار زمین قرار گرفت. ماهواره فجر با سه ماهواره‌ای که قبلاً در مدار قرار گرفته (ماهواره‌های امید، رصد و نوید) تفاوت اساسی دارد، چون با استفاده از این میکروموتورها می‌تواند مدار خود را تغییر دهد و از مدار ۲۵۰ تا ۴۵۰کیلومتر بیضوی به مدار ۴۵۰ کیلومتر دایره‌ای برود. ماهواره فجر که مدل پیشرفته‌تر ماهواره امید است، ۵۰کیلوگرم وزن و قابلیت‌های یک «رادار حرفه‌ای» را دارد و از سلول‌های خورشیدی برای شارژ باتری و تولید توان و قرارگیری در مدارهای بالاتر استفاده می‌کند.

■ «مه‌دا و هم‌راهان»

«مه‌دا» از سری ماهواره‌های مخابراتی بوده و در پژوهشگاه فضایی ایران ساخته شده است. ریز ماهواره‌های ۱ و کیهان ۲ که هم‌زمان با مه‌دا در مدار قرار گرفتند به سفارش سازمان فضایی و توسط صنایع الکترونیک ایران (صاییران) طراحی و ساخته شده‌اند. براساس اعلام سازمان فضایی ایران، ماهواره‌بر سیمرغ توانسته ماهواره مه‌دا و دو نانوماهواره کیهان ۲ و هاتفا ۱ را با موفقیت در مدار بیضی با ارتفاع ۳۷۵کیلومتر و ارتفاع بیشینه ۱۱۰۰ کیلومتری زمین تزریق کند و این برای نخستین‌بار است که متخصصان فضایی سه ماهواره داخلی را هم‌زمان با ماهواره‌بر بومی در مدار قرار می‌دهند.

■ «دوستی»

پروژه‌های توسعه فناوری با هدف تولید دانش فنی و کسب تجربه در زمینه‌های مرتبط با فناوری فضایی و نیز ورود دانشگاه‌ها به این حوزه همراه با تربیت نیروی متخصص، تعریف و اجرا می‌شوند. در این راستا، ماهواره دوستی به‌صورت خاص، با هدف توسعه و دستیابی به فناوری‌هایی که برای اولین‌بار در ماهواره‌های بومی نصب و مورد استفاده قرار می‌گیرد، طراحی و ساخته شد. ماهواره «دوستی» دارای جرم ۵۲کیلوگرم است و با توجه به دسته‌بندی مرسوم ماهواره‌ها از منظر جرم، یک میکرو ماهواره محسوب می‌شود. مدار این ماهواره بیضوی و در دسته مدارهای کم‌ارتفاع (LEO)، با ارتفاع اوج و حوضیض به ترتیب برابر با ۳۱۰ و ۲۵۰کیلومتر و شیب مداری ۵۵درجه خواهد بود. ماهواره دوستی تقریباً مکعبی شکل و با ابعادی در محدوده نیم‌متر طراحی و ساخته شده است و فاقد نیروی پیشران‌ش به‌منظور انجام مانور مداری و تغییر مدار است بنابراین پس از استقرار در مدار از پیش تعیین‌شده، اقدام به انجام ماموریت‌های محوله در دوره عمر خود کرده و پس از سپری‌شدن عمر عملیاتی، با استهلاک انرژی جنبشی و نزول به مدارهای پایین‌تر، وارد اتمسفر شده و عمر آن پایان می‌یابد. انرژی مورد نیاز ماهواره دوستی با بهره‌مندی از باتری و پائل‌های خورشیدی حاصل می‌شود.

■ «ظفر»

تلاش محققان دانشگاه علم و صنعت ایران برای طراحی و ساخت ماهواره «ظفر» به بار نشست و این ماهواره یکشنبه ۲۹دی۱۳۹۸ برای قرارگیری در مدار زمین، به سازمان فضایی کشور



یک نقطه خاص روی زمین، در یک زمان و با نور روشنایی خورشید مشابه قرار گیرد. این ویژگی برای ماهواره‌هایی که در زمینه‌های نقشه‌برداری، کشاورزی، جنگلداری و مطالعات زمین‌شناسی فعالیت می‌کنند، بسیار مفید است. ارتفاع ۵۰۰ کیلومتری از سطح زمین به ماهواره کمک می‌کند تا از تأثیرات جوی کمتری مانند کشش جوی و شش‌سار هوا متاثر شود که می‌تواند عمر ماهواره را افزایش دهد و دقت ماموریت‌های آن را بهبود بخشد. عمر مداری ماهواره دهنده نیز ۴ تا ۵ سال خواهد بود.

■ «کوش»

ماهواره کوثر اولین محصول فضایی شرکت امیدفضاست که طراحی آن در تابستان ۱۳۹۸ آغاز شد. این ماهواره از استاندارد ماهواره‌های مکعبی پیروی می‌کند که باعث کاهش زمان و هزینه فرآیند ساخت می‌شود. این ماهواره مجهز به دوربین‌هایی در طیف NIR و RGB است. کوثر اولین ماهواره ایرانی با وضوح متوسط ۳۲/۴۵متر GSD است که به معنای پیشرفته‌ترین ماهواره تاکنون در ایران است. ماموریت آن کشاورزی دقیق و نقشه‌برداری است.

■ «ناوک»

ماهواره ناوک ماهواره‌ای مخابراتی است که به کمک پلنفرم ماهواره‌های کلاس ۲۰ تا ۵۰کیلوگرم پژوهشگاه فضایی توسعه یافته است. هدف اصلی ماهواره ناوک آزمون عملکرد صحیح پرتابگر سیم بهینه است که در آینده نزدیک کرتاب خواهد شد. پرتابگر سیمرغ بهینه، ماهواره ناوک را به مدار بیضوی کشیده تزریق خواهد کرد. ماهواره ناوک وزنی حدوداً ۳۴ کیلوگرم و ابعاد ۴۰ در ۴۰ در ۴۰ سانتیمتر دارد. این ماهواره دارای محموله دوربینتری برای اندازه‌گیری میزان تشعشعات فضایی است. ارتباط مخابراتی این ماهواره با ایستگاه‌های زمینی در باند فرکانسی Sبرقرار خواهد شد. ماهواره ناوک دارای سنسور مگنتومتر برای سنجش میدان مغناطیسی زمین و عملگرهای تورکر برسی کنترل جهت‌گیری ماهواره در فضا است.

■ ارتقا یافته ماهواره «پارس ۱»

نمونه ارتقا یافته ماهواره پارس ۱، یک ماهواره سنجنشی تصویربرداری است که با استفاده از پلنفرم کلاس بین ۱۰۰ تا ۱۵۰کیلوگرم ماهواره‌های سنجنشی پژوهشگاه فضایی ایران توسعه یافته است. نمونه اول این ماهواره در سال گذشته با موفقیت با پرتابگر سایوز پرتاب شد و مورد آزمون قرار گرفت. نتایج این پرتاب در بهبود نمونه دوم ماهواره پارس ۱ مورد استفاده قرار گرفت و اصلاحات لازم در نمونه دوم ماهواره نسبت به نمونه اول پارس ۱ انجام شده است. نمونه دوم ماهواره پارس ۱ به ارتفاع حدود ۵۰۰کیلومتری و در مدار نزدیک به زمین پرتاب خواهد شد. وزن این ماهواره کمتر از ۱۵۰ کیلوگرم است. این ماهواره دارای سیستم تعیین موقعیت و کنترل وضعیت سه‌محوره با دقت بهتر از نیم‌درجه است. انرژی این ماهواره از طریق سلول‌های خورشیدی گالییم آرسناید تأمین می‌شود که روی پائل‌های بازشونده قرار دارند.

■ «پارس ۲»

ماهواره پارس ۲ با وزن ۱۵۰کیلوگرم، مجهز به دو محموله تصویربرداری با دو نوع سنجنده متفاوت خطی با قدرت دقت ۳ متر رنگی و سنجنده دویمدی با قدرت تفکیک ۴ متر تک‌رنگ و ۸ متر چندطیفی است که با ترکیب تصاویر به‌دست‌آمده از محموله‌ها و تکنیک‌های نرم‌افزاری به قدرت تفکیک بهتر از ۲/۵متر خواهد رسید. هر دو محموله به‌صورت کاملاً بومی در داخل کشور طراحی و ساخته شده‌اند. این ماهواره مجهز به پشیرانه بوده و امکان اصلاح مشخصه‌های مداری جهت حصول شرایط بهینه تصویربرداری را خواهد داشت. ماهواره پارس۲ قادر به برآورده‌سازی طیف متنوعی از کاربردها در بخش‌های مختلف محیط‌زست، جنگلداری، حوادث غیرمترقبه و مدیریت شهری خواهد بود.

به فرصت‌سازی در صادرات پرداخته است. این رویکرد به‌ویژه از زمان جنگ اوکراین بیشتر به چشم می‌آید. براساس همین رویکرد قطر توانست بازارهای پایدار و مطمئنی برای صادرات خود ایجاد کند. قراردادهای بلندمدت قطر با کشورهای آسیایی و اروپایی منبع درآمد مهم و امنیت انرژی بالایی را برای این کشور تضمین کرده و درآمدهای حاصل از صادرات گاز را برای توسعه اقتصادی و اجتماعی خود به کار گرفته است. قطر به طور میانگین سالانه بیش از ۷میلیون تن LNG صادر می‌کند و این میزان با اجرای برنامه‌های توسعه‌ای این کشور در حال افزایش است. بازارهای اصلی صادرات گاز قطر شامل کشورهای آسیایی مانند ژاپن، کره‌جنوبی، چین و همچنین کشورهای اروپایی است. سیاست بی‌طرفی نسبی قطر در مسائل بین‌المللی و دوری از تنش‌های ژئوپلیتیکی به این کشور کمک کرده تا از تحریم‌های عمده بین‌المللی مصون بماند و جایگاه خود را به عنوان یک شریک مطمئن در تأمین انرژی تضمین کند. این امر قطر را به الگویی موفق در بهره‌برداری از منابع انرژی تبدیل کرده است. مقایسه راهبردهای ایران و قطر در حوزه انرژی، درس‌های ارزشمندی در زمینه امنیت انرژی ارائه می‌دهد. ایران، به دلیل شرایط تحریمی نیازمند

تنوع بخشیدن به شرکای تجاری و کاهش وابستگی به فناوری‌های غربی است. توسعه همکاری با کشورهای غیرغربی و سرمایه‌گذاری در صنایع پایین‌دستی مانند پتروشیمی می‌تواند به کاهش اثرات منفی تحریم‌ها کمک کند. در مقابل قطر با ایجاد روابط گسترده بین‌المللی و استفاده از فناوری‌های نوین، توانست امنیت انرژی خود را تقویت کند و با تمرکز بر صادرات LNG و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های مدرن از مزایای اقتصادی و سیاسی قابل‌توجهی بهره‌مند شود. در نهایت، تجربه این دو کشور نشان می‌دهد که امنیت انرژی نه‌تنها به میزان ذخایر طبیعی بلکه به سیاست‌های راهبردی، توسعه فناوری و روابط بین‌المللی نیز وابسته است. ایران با وجود پتانسیل‌های عظیم انرژی، برای دستیابی به امنیت انرژی پایدار نیازمند کاهش وابستگی به بازارهای محدود و سرمایه‌گذاری در توسعه فناوری‌های بومی و متنوع‌سازی سبد انرژی خود است. در مقابل قطر با بهره‌برداری هوشمندانه از منابع انرژی و توسعه روابط بین‌المللی توانسته است امنیت انرژی خود را تضمین کرده و به یکی از بازیگران کلیدی بازار جهانی انرژی تبدیل شود.

■ پژوهشگر مطالعات منطقه‌ای

دیدگاه

اهمیت گودرزوند*



امنیت انرژی به معنای دسترسی پایدار، مقرون‌به‌صرفه و مطمئن به منابع انرژی، نقشی حیاتی در توسعه اقتصادی و پیشرفت ملی کشورها ایفا می‌کند. در دنیای امروز، کشورهایی که از منابع غنی انرژی مانند نفت و گاز برخوردارند، نیازمند اتخاذ رویکردهای هوشمندانه برای بهره‌برداری از این منابع هستند تا ضمن تضمین امنیت انرژی داخلی، جایگاه خود را در بازارهای جهانی نیز تثبیت کنند. ایران و قطر به عنوان دو بازیگر کلیدی در عرصه انرژی خاورمیانه، نمونه‌های ارزشمندی برای بررسی و مقایسه در این زمینه به‌شمار می‌روند. هرچند هر دو کشور از پتانسیل‌های قابل‌توجهی در حوزه انرژی‌های فسیلی برخوردارند اما با چالش‌ها و فرصت‌های متفاوتی مواجه هستند که یکی از علت‌های اصلی آن تحریم‌های گسترده علیه ایران است.

ایران به عنوان دارنده چهارمین ذخایر بزرگ نفت و دومین ذخایر بزرگ گاز جهان، از ظرفیت بالقوه بالایی برای تأمین انرژی در سطح بین‌المللی برخوردار است. در مقابل قطر نیز با داشتن سومین

ذخایر بزرگ گاز دنیا و نقش محوری که در صادرات گاز طبیعی مایع (LNG) دارد به عنوان یکی از بازیگران اصلی بازار انرژی شناخته می‌شود. هر کشور با بهره‌برداری از میدان مشترک گاز پارس جنوبی (در ایران) و گنبدشمالی (در قطر) از منابع عظیم گاز بهره می‌برند. با این حال تفاوت‌های چشمگیری در نحوه بهره‌برداری، صادرات و راهبردهای کلی انرژی میان این دو کشور وجود دارد که ناشی از شرایط داخلی و بین‌المللی متفاوت آنهاست.

تحریم‌های بین‌المللی به خصوص تحریم‌های ایالات‌متحده، به طور قابل‌توجهی توانایی ایران در بهره‌برداری از منابع انرژی و حضور فعال در بازارهای جهانی را محدود کرده است. این تحریم‌ها منجر به کاهش چشمگیر صادرات نفت ایران، محدودیت دسترسی به فناوری‌های نوین و موانع جدی بر سر راه سرمایه‌گذاری خارجی شده است. با وجود ذخایر عظیم انرژی، عدم امکان فروش آزادانه نفت و گاز مانع از بهره‌برداری مؤثر ایران از این منابع برای توسعه اقتصادی شده است. به عنوان مثال،

اهمیت امنیت انرژی؛ مقایسه ایران و قطر



صادرات نفت ایران که پیش از تحریم‌ها حدود ۲/۵میلیون بشکه در روز بود در دوران تحریم‌ها به کمتر از ۵۰۰هزار بشکه در روز کاهش یافته است. همچنین صادرات گاز ایران به دلیل محدودیت‌های زیرساختی و تحریم‌ها عمدتاً به کشورهای همسایه مانند ترکیه و عراق محدود شده است. علاوه بر این، تحریم‌ها مانع از نوسازی و توسعه زیرساخت‌های انرژی ایران شده و در بلندمدت، امنیت انرژی ایران

۴۶ سال بعد از انقلاب اسلامی



انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ نه تنها باعث تغییر نظام سیاسی کشور شد بلکه تأثیرات عمیق و گسترده‌ای بر جنبه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی ایران گذاشت. این انقلاب به رهبری امام خمینی (ره) و با مشارکت اقشار مختلف مردم با هدف ایجاد یک نظام اسلامی و تحقق آرمان‌های آزادی، استقلال و عدالت اجتماعی شکل گرفت.

■ ایجاد نظام جمهوری اسلامی

یکی از مهم‌ترین دستاوردهای انقلاب اسلامی، تأسیس نظام جمهوری اسلامی ایران بود. این نظام بر اساس آرای عمومی و با مشارکت مردم شکل گرفت و به آنها حق تعیین سرنوشت و مشارکت در امور کشور را اعطا کرد. برگزاری انتخابات متعدد و تأسیس نهادهای مردمی و دولتی نشان‌دهنده تعهد به اصول دموکراسی و مشارکت عمومی است.

■ توسعه نظام حقوقی و قضایی

انقلاب اسلامی ایران به تغییرات عمده‌ای در نظام حقوقی کشور منجر شد. قوانین اسلامی بر اساس فقه جعفری به‌ویژه در حوزه‌های مدنی، جزائی و خانوادگی به تصویب رسیدند. این تغییرات شامل قوانین مربوط به حقوق زنان، خانواده و مسائل اجتماعی بود که به نوعی به تقویت ارزش‌های اسلامی و ملی در جامعه کمک کرد.

■ تحول در نظام آموزشی

یکی دیگر از دستاوردهای مهم انقلاب اسلامی، تحول در نظام آموزشی کشور بود. بعد از انقلاب، تلاش‌های گسترده‌ای برای بهبود کیفیت آموزش و گسترش دسترسی به آن انجام شد. تأسیس دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، به ویژه در مناطق محروم از جمله اقدامات مهم در این زمینه بود. همچنین برنامه‌های آموزشی جدید در راستای ترویج فرهنگ اسلامی و ملی نیز به اجرا درآمد.

■ پیشرفت‌های علمی و فناوری

علاوه بر این انقلاب اسلامی ایران در عرصه‌های علمی و فناوری نیز دستاوردهای قابل توجهی داشت. ایران در سال‌های پس از انقلاب به یکی از کشورهای پیشرو در زمینه علوم پایه، مهندسی و فناوری‌های نوین تبدیل شد. تلاش برای خودکفایی در تولید دانش و فناوری به ویژه در حوزه‌های پزشکی، انرژی هسته‌ای و نانو تکنولوژی، نشان‌دهنده عزم جدی کشور برای پیشرفت در این زمینه‌هاست.

■ توسعه زیرساخت‌ها و صنعت

انقلاب اسلامی همچنین به توسعه زیرساخت‌های کشور و صنعت منجر شد. پروژه‌های بزرگ عمرانی، از جمله ساخت سد، جاده‌ها، پل‌ها و سایر زیرساخت‌ها در دستور کار دولت قرار گرفت. این اقدامات نه تنها به بهبود وضعیت اقتصادی کشور کمک کرد بلکه به ایجاد اشتغال و افزایش سطح زندگی مردم نیز منجر شد.

■ عدالت اجتماعی و توزیع ثروت

یکی از اهداف اصلی انقلاب اسلامی، تحقق عدالت اجتماعی و توزیع عادلانه ثروت در جامعه بود. با اجرای برنامه‌های اجتماعی و اقتصادی، تلاش شد فاصله بین اقشار مختلف جامعه کاهش یابد. برنامه‌های حمایتی برای اقشار کم‌درآمد و نیازمند به منظور بهبود شرایط زندگی آنها، از جمله اقدامات دولت پس از انقلاب بود.

■ حفظ استقلال و هویت ملی

انقلاب اسلامی ایران به تقویت هویت ملی و استقلال کشور کمک کرد. این انقلاب به عنوان یک حرکت ضد استعماری، زمینه‌ساز خروج ایران از زیر سلطه قدرت‌های خارجی و استعماری شد. ایران پس از انقلاب، سیاست‌های متفاوت‌تری در عرصه بین‌المللی اتخاذ کرد و به عنوان یک کشور مستقل و با هویت در سطح جهانی معرفی شد.

■ تقویت فرهنگ و هنر

پس از انقلاب، توجه به فرهنگ و هنر به‌ویژه فرهنگ اسلامی و ایرانی افزایش یافت. تولید آثار هنری با مضامین اسلامی و ملی در حوزه‌های مختلف، از جمله سینما، ادبیات و موسیقی رونق گرفت. جشنواره‌ها و رویدادهای فرهنگی به منظور ترویج فرهنگ ایرانی-اسلامی برپا شد که به غنای فرهنگی کشور کمک کرد.

■ دفاع مقدس و همبستگی ملی

جنگ تحمیلی عراق علیه ایران یکی از چالش‌های بزرگ دوران پس از انقلاب بود. این جنگ با وجود خسارات فراوان، به تقویت همبستگی ملی و روحیه مقاومت در میان مردم ایران منجر شد. در واقع می‌توان گفت، دفاع مقدس به عنوان یک نقطه عطف در تاریخ معاصر ایران، به تقویت هویت ملی و انسجام اجتماعی کمک شایانی کرد.

■ ایجاد نهادهای مردمی و اجتماعی

از سوی دیگر انقلاب اسلامی به شکل‌گیری نهادهای مردمی و اجتماعی در کشور کمک کرد. این نهادها، شامل بنیادهای خیریه، انجمن‌های فرهنگی و اجتماعی و سازمان‌های غیردولتی، به عنوان پل ارتباطی بین مردم و دولت عمل کردند و در راستای تحقق اهداف اجتماعی و اقتصادی گام برداشتند.

■ دیپلماسی و روابط بین‌الملل

پس از انقلاب، ایران سیاست‌های جدیدی در حوزه دیپلماسی و روابط بین‌المللی اتخاذ کرد. تلاش برای تقویت روابط با کشورهای همسایه و ایجاد اتحادهای جدید در سطح منطقه‌ای و جهانی از جمله اقدامات مهم دولت بعد از انقلاب بود. این سیاست‌ها به ایجاد چهره‌ای جدید از ایران در عرصه بین‌المللی منجر شد.

در نهایت می‌توان گفت انقلاب اسلامی ایران دستاوردهای متعددی به همراه داشت که هر یک به نوعی بر تحولات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشور تأثیرگذار بود. این انقلاب نه تنها نظام سیاسی کشور را تغییر داد بلکه به تقویت هویت ملی و اسلامی، عدالت اجتماعی و توسعه علمی و فناوری منجر شد. با وجود چالش‌های موجود، دستاوردهای انقلاب اسلامی هنوز هم به عنوان مبنای توسعه و پیشرفت در ایران مورد توجه قرار دارد و می‌تواند به عنوان الگویی برای دیگر کشورها در مسیر ایجاد تغییرات بنیادین و تحقق آرمان‌های ملی و اسلامی مورد استفاده قرار گیرد.

